

ŽELEZAR

Jesenice, 11. januarja 1990

Številka 1 • XXXIX

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev MID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 16. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno plaketo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dare Bradasčka, lektorica — novinarka Lilijana Kos, sekretar uredništva Đinka Trako. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, sekretar uredništva 26-27. Štavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk Zveza ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah

Obrati	Skup. proiz.		Proizvodnja za prodajo			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	83,9	101				
Jeklarna 2	87,6	100				
Livarna	80,0	77	6,8	34,0	219,8	59
VBS	84,2	98	3.772,3	92,0	52.449,9	88
HVB	90,4	100	6.348,0	70,5	100.732,4	100
HVJ	45,5	86	731,7	45,1	19.506,1	88
PVT	146,0	97	1.222,5	115,3	19.108,8	97
VDP	63,9	87	3.520,3	58,6	58.057,2	85
Žičarna	88,5	93	1.087,3	70,1	24.721,1	88
Jeklovlek	71,7	98	934,3	51,6	25.579,5	95
Elektrode	58,7	91	1.105,0	76,2	14.403,3	78
Želbjarna	86,8	95	651,8	98,7	7.636,5	96
Žič. valj.	68,4	94	369,1	32,6	10.852,2	98
Železarna	82,2	98	19.749,1	69,5	333.266,8	92

Tokrat objavljamo dosežene rezultate skupne in gotove proizvodnje tako v mesecu decembru kot tudi skupno za leto 1989, ker Železarni zaradi praznikov ni izšel.

Značilne za to obdobje so bile izredno velike težave Železarni Jesenice v celotnem poslovanju. V vseh prispevkih do sedaj sem se v glavnem omejil na »naše«, to je železarske probleme v sami proizvodnji, z njihovimi posledicami na tekoče rezultate poslovanja. Mesec november kot tudi december kažeta vse značilnosti, ki so bile prisotne že v praktično celotnem drugem polletju. Sorazmerno uspešni proizvodnji jekla v obeh jeklarnah namreč nismo uspeli slediti s finalizacijo in plasmanom izdelkov na tržišče. Povečanje medfaznih zalog, ki smo ga delno razreševali z ustavitvijo ene elektro peči v Jeklarni 1 ter zaostritev razmer na tržišču so pripeljali do zaustavitve proizvodnje konec decembra v praktično celotni Železarni. Neporavnane finančne obveze kupcev in neustrezna raven prodajnih cen ob istovrstnem zmanjšanju povpraševanja za mesec december so posledica hujših ekonomskih težav celotnega gospodarstva, na katere smo bili prisiljeni reagirati z začasno prekinitvijo vseh dobav za domače kupce ter nadaljevati v zadnjih dneh decembra le proizvodnjo in odpremo za izvoz.

Na osnovi predloga poslovnega odbora je delavski svet na svoji 1. seji ocenil in potrdil ukrepe, ki so v odločilni meri vplivali na dosežene rezultate v skupni proizvodnji in odpremi v mesecu decembru. Programirano skupno proizvodnjo smo dosegli z 82 %, odpremo pa le z 69,5 %.

Ker težave niso le trenutnega značaja, seveda ni bila možna izdelava operativnega programa proizvodnje za mesec januar, kar bo zahtevalo izredne operativne ukrepe predvsem na finančnem, komercialnem in proizvodnem področju.

Podpredsednik poslovnega odbora
Božo Bartelj

Seja delavskega sveta Železarni

28. decembra se je delavski svet Železarni sestal že na tretji seji v tem mesecu, kar kaže na resnost razmer v Železarni, vendar je tokrat imel tudi prijetnejše dolžnosti. Podelil je namreč vsakoletne nagrade in priznanja: Pantzovo nagrado, nagrado Novator leta, nagrado za najboljše dosežke na področju varstva pri delu, humanizacije dela in varstva delovnega in bivalnega okolja, srebrno novatorsko plaketo in plakete RAST YU 89.

S seje delavskega sveta Železarni (foto: Irena Kučina)

Podpredsednik poslovnega odbora Božidar Bartelj je seznanil delegate z izvajanjem ukrepov ob ustavljanju proizvodnje in z razporedom dela obratov po praznikih. Delegate je zanimalo, ali bodo ustavitve proizvodnje prinesle učinek, kakršnega je predvideval poslovni odbor. Delo je na to vprašanje odgovoril direktor Komerciale Ernest Pušnik, delegati pa so zahtevali, da poslovni odbor pripravi do naslednje seje pisno poročilo.

Delavski svet je sprejel spremembo pravilnika o popisu (inventuri) sredstev in njihovih virov, in sicer se črta 32. in 61. člen, spremeno pa se 2., 5., 6., 8., 14. in 52. člen.

Na osnovi Zakona o podjetjih in novega statuta Železarni v ETE (dosedanjih TOZD) ni več delavskih svetov. Delavski svet Železarni ima večje pristojnosti in odloča tudi o zadevah, o katerih so do sedaj sklepali delavski sveti TOZD. Tako je delavski svet potrdil elaborate inventurnih komisij o inventuri v skladiščih 43, 72, 77, 81, 88 in 89 ter v inventurno komisijo za popis osnovnih

sredstev Strojnih obratov imenoval dodatnega člana za popis elektromotorjev - Mateja Kališnika. Potrjeno je bilo povečanje cen naslednjih energetskih medijev: zemeljskega plina, tekočega naftnega plina, komprimiranega zraka in tehničnih plinov. Delavski svet se je seznanil z informacijo, da se prodajne cene izdelkov črne metalurgije povečajo linearno za 8,5 % od 20. decembra 1989 dalje. Za enak odstotek se v odvisnosti od kvalitete povečajo tudi cene v industrijski proizvodnji z uveljavitvijo od 21. decembra 1989 dalje.

Delavski svet je ponovno razpravljal o pobudi za pripojitev DO Kovin k Železarni Jesenice. Čeprav referendum o združitvi DO Kovin v TOZD Tehnične dejavnosti 29. junija lani ni bil uspešen, v Železarni se nadalje obaja interes za pripojitev zaradi realizacije razvojnih in poslovnih ciljev Železarni. Ker po Zakonu o podjetjih o

pripojitvi enega k drugemu podjetju odloča organ upravljanja, se je poslovni odbor odločil predlagati pripojitev Kovin v sprejem delavskemu svetu. Po dokaj živahni razpravi je delavski svet s potrebno večino sprejel sklep, da se Kovin Jesenice pripoji Železarni tako, da preide v sestavo ETE Tehnične dejavnosti, obrat Strojne delavnice. Medsebojna razmerja se uredijo s pogodbo. Za uspešnost te poslovne odločitve pa je odgovoren poslovni odbor.

Delavski svet je imenoval za vršilko dolžnosti direktorja sektorja za gospodarjenje, študije in informatiko Polonca Marjanovič od 1. januarja do 28. februarja 1990.

Podelitev nagrad in priznanj
PANTZOVO NAGRADO za leto 1989 je delavski svet podelil **Borisu Bregantu** za realizacijo programa tehnološke prenove Železarni Jesenice ter za osebni prispevek pri izgradnji Jeklarne 2.

Nagrado NOVATOR LETA za leto 1988 je delavski svet podelil **Edu Dolžanu** iz Valjarne žice in profilov kot najuspešnejšemu avtorju inovacij po velikosti prihranka v letu 1988.

Na predlog komisije je delavski svet podelil štiri najuspešnejše avtorje inovacij v letu 1988: **Jožeta Mertlja**, **Franca Tersegla**, **Ivana Rabiča** in **Slavka Justina**.

Nagrado za najboljše dosežke na področju varstva pri delu, humanizacije dela in varstva delovnega in bivalnega okolja je delavski svet podelil **Dragici Bezlaj** za njeno uspešno delovanje na področju ekologije od leta 1977 do 1989.

SREBRNO NOVATORSKO PLAKETO za sedem in več inovacij so prejeli:

Aleksander Mandeljč, **Edo Dolžan**, **Slavko Justin**, **Jože Mertelj**, **Franč Tersegla**, **Franc Mežan** in **Franč Novak**.

ZLATO PLAKETO RAST YU 89 za dosežke na razstavi RAST YU 89 sta prejela **Slavko Azman** in **Marjan Kunšič**, **SREBRNO PLAKETO RAST YU 89** pa so prejeli **Drago Finžgar**, **Edo Dolžan**, **Ljubo Galič** in **Slavko Justin**.

Valjarna debele pločevine še ni odpisana

Proizvodni rezultati Valjarne debele pločevine so v zadnjem času vedno med slabšimi, tako glede na operativni program in načrt prodaje. Tudi študija firme Mc Kinsey Valjarni debele pločevine ne obeta nič dobrega, zato so ta obrat nekateri že odpisali. V razgovoru z vodjo obrata Janezom Rozmanom in vodjo proizvodnje Leonom Vidmarjem smo se pogovarjali o vzrokih za tako stanje in ugotovili, da Valjarna debele pločevine kljub težavam še ni odpisana.

Za Valjarno debele pločevine bi lahko rekli, da smo imeli prevelike apetite, zato so bili operativni načrti vedno večji od družbenega načrta. Operativnih načrtov vedno niso dosegli, kar pa ne bi mogli reči za gospodarski načrt; v avgustu so bili edini, ki so ga izpolnili. Če bi stalno dosegali tudi operativne načrte, sedaj ne bi imeli več kaj delati.

Ker je bilo (in je še) ozko grlo Valjarne debele pločevine valjavska proga, so v mesecu maju začeli z akcijo, da bi na mestu uvedli triizmensko delo. Tega fizično ni bilo mogoče dovolj hitro organizirati, zato so se odločili za delo v nadurah in za pogodbeno delo. Valjarna je od remonta dalje delala dobro, vendar zaostanka niso več mogli nadoknaditi. Zaostanek imajo tudi še sedaj, poleg tega pa je struktura naročil sedaj za optimalizacijo proizvodnje zelo neugodna. Zato do konca leta vseh naročil ne bodo mogli izpolniti; terminna obdelava (kaljenje in napuščanje) je namreč v prvem tromesečju prihodnjega leta popolnoma zasedena, žarilne zmogljivosti pa so neizkoriščene.

Zaradi nekvadratne površine debele pločevine oziroma jekla s povečanimi trdnostmi in problemov pri dobavi (nespoštovanje rokov in količin) imajo zelo velike težave, pri določeni kupci pa so si že pripravili precej ugleda. Zato so skupaj s sodelavci z raziskovalnega oddelka oblikovali strokovno skupino, ki naj bi ugotovila, kako to pločevino izdelovati, da bo kvalitetna in po željah kupcev.

Videti je, da so bili na začetku v tem obratu preveliki optimisti, saj so prodali vse, kar so naredili. Sedaj pa je trg

vedno bolj zahteven in izpolniti je treba prav vse zahteve naših kupcev. V Valjarni debele pločevine izpolnjujejo vse druge zahteve kupcev, problem je le kvaliteta površine oziroma videz pločevine. Kot primer so navedli gradbeno podjetje SCT, ki letno kupi okrog dva tisoč ton debele pločevine in jo plača v devizah, vendar pa imajo v VDP prav zaradi kvalitete površine s tem kupcem ogromne težave. Zato nekateri pravijo, da bi morali poiskati drugega kupca, obratovodja Janez Rozman pa je prepričan, da bi taki primeri morali biti za delavce VDP vodilo, da se poskušajo naučiti delati tako, kot kupec želi. Le tako ga bodo tudi obdržali.

Da v obratu znajo narediti tudi zelo kvalitetno pločevino, kaže drugi primer. Pločevino so izvozili v Nemčijo in glede kvalitete (tudi površine) kupec ni imel pripomb. Vendar pa tudi tu ni šlo brez težav, saj so naročilo predolgo izvajali in tako prekoračili dobavne roke. Za to pa v tujini ne sprejemajo opravičil.

Razen težav s kvaliteto površine - ki je posledica zastarele tehnologije - v Valjarni debele pločevine nimajo drugih proizvodnih težav. Vsi ostali problemi v tem obratu so povezani s tehnološko nedisciplino. Za njeno dvigovanje je predvideno predvsem izobraževanje (samokontrola), kar pa jim ni v celoti uspelo, predvsem zaradi tehničnih vzrokov (ni bilo instrumentov za merjenje). Predvidevajo, da bo samokontrola stekla v novem letu.

Nasploh bi lahko rekli, da se težave v Valjarni debele pločevine pojavljajo povsod tam, kjer zahteve kupcev odstopajo od običajnih. Pojma kvalitete delavci še niso sprejeli za svojega, ker so

(skladno z našo dolgoletno tradicijo) še vedno obremenjeni s tonami. Delavce je namreč zelo težko hitro preusmeriti iz lagodnega življenja na tonah v stalno prilagajanje zahtevam kupcev.

Prvi greh za slabe rezultate je valjavska proga, na kateri je preveč izmeta.

(nadaljevanje na 4. strani)

V Valjarni debele pločevine (foto: Mira Kolenik)

Železarna Ravne ni članica poslovnega sistema Slovenske Železarni

Zadnji tork v decembru je bil na Teharjih ustanovljen Poslovni sistem Slovenske Železarni. Članice novoustanovljenega Poslovnega sistema so vse dosedanje članice SOZD Slovenske Železarni, razen Železarni Ravne.

Sklep delavskega sveta Železarni Ravne, da ne pristopijo k poslovnemu sistemu Slovenske železarni, je za mnoge predstavljal presenečenje, za redne spremljevalce dogajanj v dosedanjih SOZD Slovenske železarni pa nekaj, kar smo lahko pričakovali že po prvih reakcijah vodstva tega kolektiva že v jesenskih mesecih na predlagani holding.

V severovzhodnem delu Slovenije so bili s stališči ravenskega vodstva podrobno seznanjeni že v oktobru, saj je prispevek v mariborskem Večeru pridelal vodstvo storske železarni in so skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami poslali odprto pismo vodstvu Železarni Ravne. V omenjenem članku je med drugim zapisano, novinar je povzel mnenja tovariša Vodeba in Žnidarja iz ravenske železarni, da so železarji z Raven s SOZD-ovske mize dobivali le drobtinice in da so poglaviti vzrok »slabih izkušenj« Železarni Ravne s SOZD-om in zaradi tega »neza-

panje v predlagani holding« »debele rezine« SOZD-ovskega kolača, ki smo jih na Jesenicah in v Štorah pripravili »za nekatere zgrešene investicije«.

Gotovo bi bilo ponovno dokazovanje o upravičenosti in »zgrešenosti« nekaterih investicij kaj jalovo početje, še posebej, ko je treba vse to dokazovati tistim, ki dobera poznajo tovrstno problematiko in so tudi potrevali v ustreznih organih in forumih »nekatero zgrešeno investicijo«.

Da so imeli »svoji« koncept nadaljnega razvoja in organiziranosti slovenskega železarstva Ravenčani v glavi že od vsega začetka, kaže tudi odločitev njihovega delavskega sveta 27. decembra, da ne bodo pristopili k poslovnemu sistemu Slovenske železarni, ki bo nadomestil 20 let staro SOZD. Razlogi so znani: slabe izkušnje z dosedanjimi povezavami.

Spremenjena pogodba za ustanavljanje poslovnega sistema Slovenske

železarni je bila v celoti prilagojena vsem zahtevam Ravenčanov, nam je dejal Jože Geršak s Slovenskih železarn, in tudi ostali podpisniki so se prilagodili temu. S tem, ko ravenski železarji niso pristopili k poslovnemu sistemu, bo potrebno ponovno definirati odnose med članicami, naloge poslovnega sistema, potrebna pa bo tudi korekcija usmeritev iz študije firme Mc Kinsey.

Bo slovenskemu jeklarstvu uspelo ujeti dinamiko razvoja evropskega jeklarstva, je v tem trenutku nevhvaležno in tvegano napovedati. Očitno so bile usmeritve iz študije firme Mc Kinsey in tudi besede predsednika Izvršnega sveta SR Slovenije Dušana Šinigoja na proslavi 20-letnice SOZD Slovenske železarni v Štorah, da bi v času, ko se v razviti Evropi proizvajalci združujejo v globalne proizvajalce, ko nastajajo strateške zveze celo med konkurenčnimi proizvajalci izstopanje katerekoli železarni iz Slovenskih železarn pomnilo predvsem nesposobnost spoznavanja in dojemanja procesov, ki v razvitem svetu že tečejo, premajhen in premalo argumentiran razlog za ravenske železarje.

Kaj je novega v sindikatu

Pregled zapisnikov osnovnih organizacij sindikata Železarne

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata JEKLARNA 1 je pri obravnavi te za prenovo sindikata sprejel naslednja stališča:

- sindikat naj bo stanovska organizacija, ki naj bo panožno organizirana,
- občinski sindikati naj bi ostali v funkciji koordinatorja in povezovanja panožnih sindikatov, ukinejo pa naj se medobčinski sindikalni sveti,
- panožni sindikati naj se organizirajo v močne stanovske strokovne organizacije s profesionalci, plačanimi s sredstvi članarine,
- sindikat podjetja se mora okrepiti, zato naj se razpiše delovno mesto sekretarja sindikata podjetja, ki naj bo profesionalna funkcija, plačana s sredstvi članarine. Enako naj velja tudi za predsednika sindikata podjetja,
- delitev članarine naj bo v prid panožnim sindikatom,
- glavna naloga sindikata naj bo zaščita delavca in njegovega standarda na osnovi kolektivne pogodbe,
- sindikat obrata se reorganizira zaradi nedelovanja vseh komisij, imenovanih pri izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata. Po novi organiziranosti naj bi imenovali in izvolili: predsednika sindikata obrata, blagajnika ter štiri sindikalne poverjenike iz različnih oddelkov in tajnika.

Glede pokrivanja poverjenikov na vseh izmenah so bili različnih mnenj. Prevladalo je mnenje, da bi v bodoče imeli samo enega poverjenika, s tem, da se na ostalih izmenah, ki ne bi imele poverjenikov, pridobi posameznike, ki bi bili pripravljeni aktivno delati in sodelovati s poverjenikom za izpeljavo občasnih večjih akcij in ostalih aktivnosti.

Evidentirali so tudi kandidate za opravljanje funkcij sindikata obrata, sindikata ETE in sindikata podjetja. Določili so tudi kriterije za delitev sredstev članarine. Višina socialne pomoči delavcem, ki bolujejo več kot tri mesece, naj bo v bodoče odvisna od socialne ogroženosti posameznega delavca ter sprejeli sklep, da se občni zbor izvede v začetku januarja 1990.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata HLADNA VALJARNA BELA je pri obravnavi priprav na občni zbor sprejel sklep, da občnega zbora ne bo, ampak naj bi bila konferenca z nadomestnimi volitvami. Predlagali so tudi, da se s Pravidnikom o delu sindikata in sestavi sindikata delavci seznanijo tako, da se pravilnike razobesi na oglasne deske. Tako ne bi bilo treba sklicevati SDS in prekinjati dela v proizvodnji.

Evidentirali so kandidate za novi izvršni odbor osnovne organizacije sindikata in sprejeli sklep, da vsaka SDS predlaga po dva delegata za konferenco sindikata.

Na izvršnem odboru je bilo tudi predlagano, da se namesto Konference osnovnih organizacij sindikata Železarne ustanovi sindikat podjetja.

Dvema sodelavkama so odobrili socialno pomoč, enemu sodelavcu pa so odobrili prošnjo za odpadni les preko vrstnega reda.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata HLADNA VALJARNA JESNICE je evidentiral kandidate za člane sindikata obrata ter predsednika

sindikata ETE. Predlagali so, da naj dosednji člani Konference osnovnih organizacij sindikata Železarne in nadzornega odbora še vnaprej opravljajo funkcije, če so jih pripravljene sprejeti. Zaupnike pa bodo evidentirali do 1. junija 1990.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata PREDELAVA VALJANIH TRAKOV je obravnaval poslovno poročilo Železarne za devet mesecev. Informirani so bili s sprejetim Zakonom o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja. Evidentirali so kandidate za samoupravne organe Železarne.

Razpravljali so tudi o prenovi sindikata in sklenili, da se zaradi ločenosti oddelkov v Predelavi valjanih trakov določi dva zaupnika. Predlagali so tudi, da predsednik, tajnik in blagajnik (profesionalci) ne bi bili na plačilni listi Železarne, temveč naj bi bili plačani s sredstvi članarine.

Obravnavali so tudi predkongresne dokumente in aktivnosti sindikata do kongresa ter Pravila sindikata podjetja, na katera ni bilo posebnih pripomb.

Sklenili so, da bo občni zbor po delegatskem sistemu v začetku januarja 1990.

Sprejeli so tudi sklep, da prosta razpoložljiva denarna sredstva v določeni višini vežejo še naprej.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata VALJARNA DEBELE PLOČEVINE je skladno z usmeritvami za izvedbo evidentiranja za nosilce funkcij organov sindikata obravnaval predlog Pravil sindikata podjetja, sprejel svoja stališča in predlagal, da se ustrezno s podano organiziranostjo spremenijo tudi pravila sindikata podjetja. Predlagajo, da naj se voli samo predsednik izvršnega odbora podjetja, ostali strokovni sodelavci pa naj bi bili zaposleni honorarno ali pa naj bi bili v delovnem razmerju. S tem bi si zagotovili višjo izobrazbeno strukturo, ki bo sindikatu potrebna, da bo lahko deloval. Honorarni strokovni sodelavci ne bi smeli biti zaposleni v podjetju. Naloge predsednika in strokovnih sodelavcev bi morale biti točno opredeljene. Zanima pa jih tudi, kakšne naloge naj bi še prevzel predsednik poleg sprejema novih delavcev in kakšne komisije naj bi delovale na nivoju sindikata podjetja.

Predlagali so, da naj se občni zbor izvede po delegatskem sistemu.

Seznani so se z osnutkom navodil za prodajo odpadnih materialov.

Določili so višino socialne pomoči za delavce, ki že dalj časa bolujejo. Komisiji za socialna vprašanja pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata so predlagali sodelavca za dodelitev socialne pomoči. Obravnavali so tudi prošnjo za materialno ali denarno pomoč pri organizaciji praznovanja dedka Mrza.

Zavzeli so tudi stališča glede priznanj delavcem, ki so v Valjarni debele pločevine zaposleni že 25 let.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata DRUŽBENI STANDARD se je seznanil s stanjem v Železarni, napovedali so določene ukrepe, s katerimi je potrebno seznaniti vse delavce.

Evidentirali so tudi kandidate za opravljanje funkcij sindikata obrata,

podjetja, občinskega sindikata, sindikata dejavnosti in Zveze sindikatov Slovenije.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata KOMERCIALA je obravnaval predkongresne dokumente, organizacijo sindikata podjetja, evidentiranje in statutarne sklepe o postopnem prehodu v novo organiziranost sindikata.

O statutarne sklepe o postopnem prehodu v novo organiziranost sindikata se popolnoma strinjajo in bodo ta sklep predlagali na letni konferenci.

Pri evidentiranju so zavzeli stališče, da sedanji sestav izvršnega odbora sindikata Komerciale ostane nespremenjen, določi pa se zaupnike. Evidentirali so tudi kandidate za opravljanje funkcij sindikata podjetja, občine, panožnega sindikata in republiškega sindikata ter delegata za 12. kongres ZSS.

Dogovorili so se o pripravah na letno konferenco.

Obravnavali so tudi trenutno situacijo v Železarni Jesenice.

Nekaj poudarkov iz dosedanje razprave o prenovi sindikata

Iz dosedanje razprave o bodoči organiziranosti sindikata nasploh in še posebno v podjetju, se postopno oblikujejo tudi naši železarski pogledi na že ponujene rešitve. Predkongresni dokumenti, ki so sedaj v razpravi, sicer segajo le do organizacije sindikata v podjetju. Zato bo prenova sindikata dobila celovitejšo podobo šele z organizacijskimi povezavami znotraj podjetja. O tem teče razprava tudi pri nas v Železarni. Prve ocene kažejo na nekaj skupnih ugotovitev in predlogov, ki bodo prav gotovo osnova za našo bodočo sindikalno organizacijo. Vse, kar je do sedaj ponujeno, je zgolj ena od številnih možnosti, ki se z novostmi ponujajo kot možne.

V dosedanjih razpravah smo se sindikalni aktivisti v Železarni odločili, da zadržimo vse tisto, kar je delovalo dobro in prilagodimo našo organizacijo tako, da bo pregledna, jasna, enostavna in bo omogočala dober pretok informacij v obe smeri. Predvsem pa smo trdno odločili, da se strokovno usposobimo in okrepimo s strokovnimi sodelavci, ki bodo kos zahtevni problematiki, ki jo z vsemi novostmi prevzema sindikat.

Do sedaj (razprava še traja) bi lahko povzeli naslednje značilnosti iz razprave:

1. Osnovna usmeritev je STROKOVNI PANOŽNI SINDIKAT, ki mora biti sposoben izpolniti pričakovanja članov tega sindikata. Ta nivo naj se strokovno okrepi, da bo sposoben pomagati sindikatom v podjetjih in članom neposredno.

V Železarni se zavzemamo za smotno delitev članarine in načelno pristajamo na povečano članarino, če se bo uporabila za ta namen.

Alternativa, da bi bil ta sindikat tudi politična organizacija, se v Železarni odločno zavrača.

2. Na občinskem nivoju naj bi se sindikati povezovali panožno in organizirali strokovno pomoč, manj pa se kaže potreba po klasični obliki občinskega sindikalnega sveta. Postavlja se celo vprašanje, ali je delovanje sindikata v komunalnem sistemu (krajevne skupnosti) sploh potrebno in kakšna naj bo - če naj bi še ostala vloga sindikata, npr. v občinski skupščini. So tam možne drugačne rešitve za uveljavljanje potreb in volje delavcev?

3. Po statutarne predlogu Zveze sindikatov Slovenije, ki je bil sprejet

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata STROJNI OBRATI je poleg aktivnosti obrata obravnaval priprave na občni zbor, ki ga bodo izvedli v prvih dneh meseca januarja. V obravnavo so bili dani predkongresni dokumenti, o katerih bodo razpravljali na občnem zboru. Obrazložena je bila tudi nova organiziranost sindikata tako v Železarni kot v občini ter kako se bo sindikat povezoval naprej v panožni sindikat.

V okviru organiziranosti so razpravljali tudi o organiziranosti sindikata obrata ter se odločili, da bodo zaradi razvejane panog obrata imeli tako kot do sedaj predsednika, blagajnika, tajnika, stalnega referenta za šport in kulturo. Referent za izlete bo deloval samo občasno na pobudo sindikata obrata. Odločili so se tudi, da iz vsakega oddelka določijo po enega zaupnika, ki bo zagovarjal interese delavcev.

Evidentirali so tudi kandidate za opravljanje funkcij sindikata obrata, podjetja, občine, panožnega sindikata in republiškega sindikata.

Vodja obrata jim je izčrpno obrazložil trenutno situacijo v Železarni in podal informacijo, da je delavski svet

Železarne potrdil in sprejel pravilnik o nagrajevanju.

V razpravi je bilo postavljeno vprašanje, ali ni bilo v Železarni premalo narejenega pri raziskavi tržišča, da smo prišli v tako težko situacijo oziroma da se nam vedno bolj večajo založbe.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata ENERGETSKI OBRATI je obravnaval ukrepe ob ustavitvi obratovanja v Železarni, novo organiziranost sindikata in priprave na občni zbor.

Pri obravnavi nove organiziranosti sindikata so predlagali, da se zaradi boljšega delovanja sindikata obrata zmanjša število članov. Pri tem so evidentirali kandidate za opravljanje funkcij v sindikatu obrata, podjetja, panožnega sindikata in republiškega sindikata.

Pri obravnavi priprav za izvedbo občnega zbora pa so sprejeli sklepe, da se občni zbor organizira kot delovna konferenca po delegatskem sistemu v prvih dneh meseca januarja. Za upokojene sodelavce se pripravijo darila, nagradi pa naj se tudi najboljši športnik obrata.

kadrovske in materialne, kajti samo tako bo sindikat pri svojih akcijah in odločitvah lahko neodvisen.

6. Sindikat naj bi postal partner v pogajanjih z delodajalci (Gospodarska zbornica Slovenije) in tudi s samoupravnimi organi kot upravljalci družbenega podjetja. Čeprav nosilci lastnine še niso določeni, pa je jasno, da bosta prve kolektivne pogodbe podpisovala na eni strani sindikat v imenu delavcev, na drugi strani pa Gospodarska zbornica oziroma poslovodni organ kot predstavnik delodajalca.

Toda tu smo šele na začetku. Do sedaj so znane šele skupne osnove za celotno Jugoslavijo, tem naj bi sledile republiške, nato panožne in v večjih podjetjih tudi podjetniške. Kolektivne pogodbe so šele v nastajanju, zato nas čaka še veliko usklajevanje in naporov za njihovo uveljavitev. To nalogo pa bo sindikat izvajal predvsem s povečano strokovnostjo in stalnim usposabljanjem lastnih kadrov za to zahtevno področje.

7. Precej je tudi pripomb v zvezi s članarino, ki naj se nameni predvsem za krepitev strokovnosti panožnega sindikata in sindikata v podjetju. Pripombe kažejo tudi na to, da so člani sindikata pripravljene financirati samo tiste dejavnosti in tiste organe v sindikatu, ki bodo prispevali k učinkovitejši vlogi te organizacije. Zavzemajo se, da bi profesionalne delavce sindikata plačevali s sredstvi članarine.

Razprava še traja. Preložen termin za 12. kongres ZSS omogoča dobro izvedbo razprav oziroma občnih zborov. Tam se bodo izoblikovali predlogi, pomisleki in sugestije za dokončno usklajevanje predlogov vseh pomembnih dokumentov, ki jih bo za potrebe okoli 850.000 zaposlenih delavcev sprejemal ta kongres.

Kako daleč je pripravljena kolektivna pogodba

Na sindikatu nestrno pričakujemo kolektivno pogodbo, s katero bomo v bodoče urejali medsebojne pravice in obveznosti med delodajalci in delojemalci.

Ker vprašanje lastnine še ni povsem dorečeno, menimo, da je v prehodnem obdobju sprejemljivo, da delodajalce na ravni republike zastopa Gospodarska zbornica Slovenije, na ravni podjetja pa poslovodni delavci oziroma poslovodni odbor. Drugi partner v tej pogodbi pa je kot predstavnik delavcev nedvomno sindikat, ki bo v imenu delavcev sklepal in podpisoval kolektivno pogodbo. Zakon določa, da Gospodarska zbornica Jugoslavije in Svet zveze sindikatov Jugoslavije določata skupne temelje za sklepanje kolektivnih pogodb, ki se specifično dopolnijo po republikah in po posameznih dejavnostih, pa tudi v posameznih večjih podjetjih. Jugoslovanske osnove so tu, pripravljena pa je tudi zasnova sistema in elementov za pripravo in sklepanje kolektivnih pogodb v SR Sloveniji, ki jo je pripravila delovna skupina pri Republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije. Pri oblikovanju sistema in vsebinske zasnove kolektivnih pogodb je upoštevano pravno pravilo, da je dovoljeno vse, kar ni izrecno prepovedano. Naslednji korak pri oblikovanju Generalne kolektivne pogodbe pa naj bi do konca meseca januarja pripravila skupina strokovnih sodelavcev republiškega sindikata in Gospodarske zbornice Slovenije.

V kolektivni pogodbi torej lahko pričakujemo rešitve, ki so opredeljene že v zasnovi, po vsebini pa jih lahko razdelimo na **normativni in obligacijski del kolektivne pogodbe**.

Normativni del vsebuje praviloma splošno obvezne norme, s katerimi se urejajo najpomembnejša vprašanja kot so:

1. Delovna razmerja
- a) Pogoji za sklenitev delovnega razmerja
- b) Razporejanje delavcev
- c) Delovni čas
- d) Odmori, počitki, dopusti in odsotnosti
- d) Odgovornost za delovne obveznosti

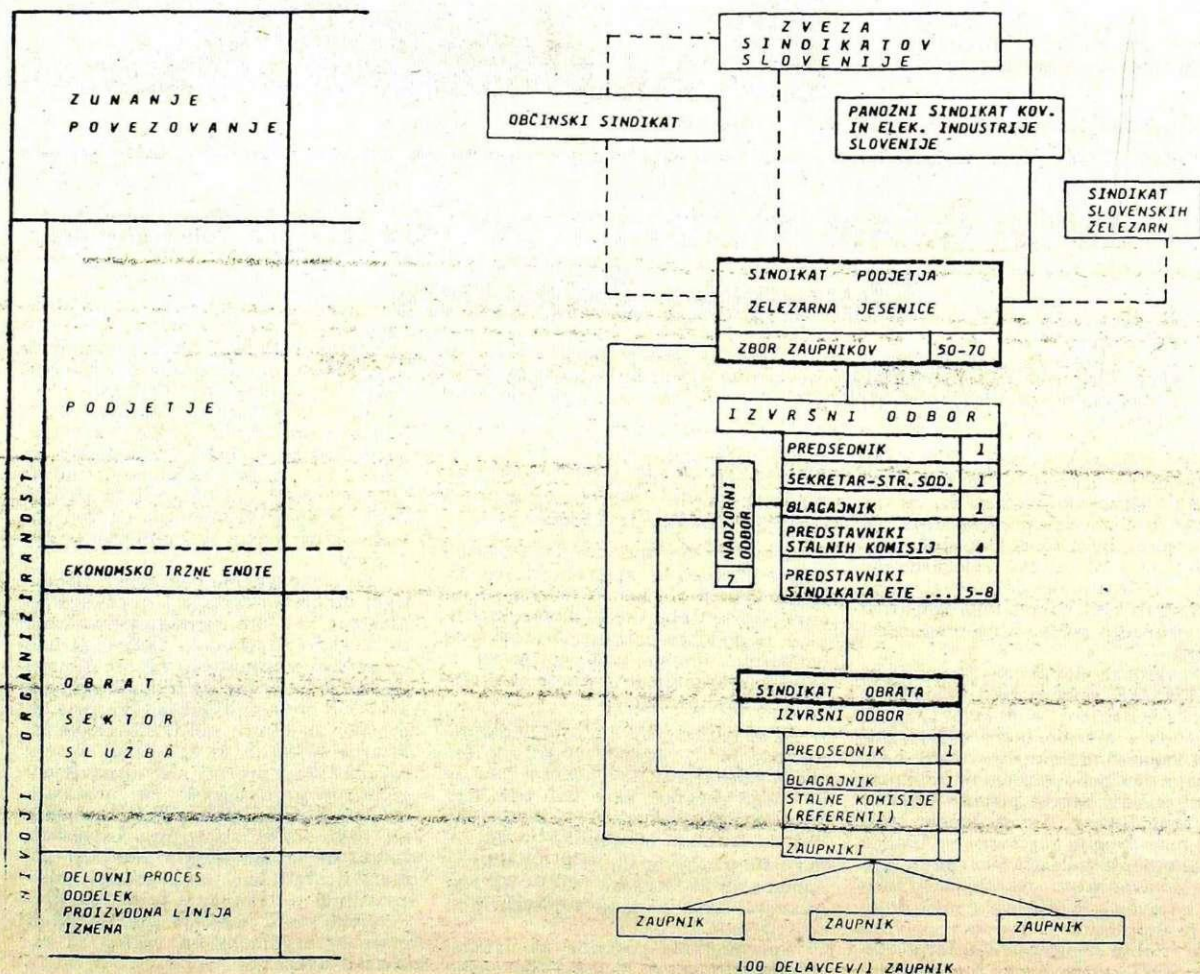
- e) Prenehanje delovnega razmerja
- f) Konkurenčna klavzula
2. Presežki delavcev
3. Osebnih dohodki, dodatki in nado mestila
- a) Osnovni osebni dohodki
- b) Ugotavljanje delovne uspešnosti delavcev
- c) Dodatki
- d) Nadomestila osebnega dohodka
- e) Inovacije
- f) Delitev dobička
4. Skupna poraba
- A. Neposredna skupna poraba
- regres za letni dopust
- jubilejne nagrade
- nagrada ob upokojitvi
- solidarnostne pomoči
- B. Posredna skupna poraba
- stanovanjska gradnja in kreditiranje

5. Povračilo stroškov
6. Izobraževanje in pripravnost
- a) Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih
- b) Učenci in študenti na praksi
- c) Pripravniki
7. Varstvo pri delu in posebno varstvo delavcev
8. Obveščanje delavcev
9. Samoupravljanje, soupravljanje oziroma sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetja
10. Pogoji za delovanje sindikata

Obligacijski del kolektivne pogodbe pa ureja medsebojne pravice in obveznosti podpisnikov te pogodbe. V ta del sodijo določbe glede sprejemanja kolektivne pogodbe, njene veljavnosti, reševanje sporov, odstop od kolektivne pogodbe, sankcije za neizpolnjevanje dolžnosti iz kolektivne pogodbe itd. Ko bosta Generalna kolektivna pogodba in kolektivna pogodba našega strokovnega sindikata pripravljena, bomo o vseh elementih in določilih pogodbe še razpravljali in se do njih opredelili. Po sprejetju bo kolektivna pogodba postala naš najpomembnejši dokument, na osnovi katere bomo v podjetjih urejali medsebojne pravice in obveznosti, ki izhajajo iz dela.

Predsednik OO sindikata Železarne Jesenice
Edo Kavčič

Predlog: Sindikat podjetja — shema

Stroški v novembru

V novembru smo prodali 25.998 ton proizvodov osnovne dejavnosti in opravili 743 ton storitev prevajanja. Razlika med prodajno in obračunsko lastno ceno je bila pozitivna, tako, da je ta kategorija pozitivno vplivala na rezultat poslovanja. Pozitivno je na rezultat vplivala tudi razlika med domačo in izvozno ceno. Negativno pa so na rezultat poslovanja vplivali višji proizvodni stroški od načrtovanih, stroški do polne lastne cene, odstopanje cen v porabi R-3 in lastni porabi ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh omenjenih kategorij je bila negativna in je znašala 272.591 milijonov dinarjev.

Na poslovni rezultat pa so poleg omenjenega negativno vplivali še odhodki financiranja, izredni odhodki ter davki in prispevki iz rezultata, pozitivno pa prihodki od financiranja in izredni prihodki.

Zaloga nedokončane proizvodnje, polproizvodov in gotovih izdelkov so se v primerjavi s stanjem na začetku meseca novembra zmanjšale za 3.817 ton.

Proizvodne temeljne organizacije in temeljna organizacija Tehnične dejavnosti so v novembru dosegle za 355.422 mio din višje stroške od načrtovanih. Pri tem so bili doseženi stroški obračunske lastne cene višji od načrtovanih za 42.442 mio din, ostali stroški do polne lastne cene pa višji za 312.980 mio din.

Temeljne organizacije pa so skladno z gibanjem zalog R-6 prenesle v poslovni rezultat zvišanje stroškov obračunske lastne cene glede na načrtovane stroške v višini 40.446 mio din, tako je celotno zvišanje znašalo 353.426 mio din.

Stroški obračunske lastne cene so bili torej višji za 42.442 mio din, od tega so bili stroški vložka nižji za 70.970 mio din, stroški predelave pa višji za 113.412 mio din.

V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izpene, dobropise za odpadke, večjo oziroma manjšo porabo vložnega materiala, boljši oziroma slabši asortiment vložka ter proizvodnje, stroški internih reklamacij, stroški nedokončane proizvodnje ter stroški, ki nastanejo zaradi razlike med plansko nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka.

V stroške predelave so vključeni stroški, ki so fiksne značaja (investicijsko vzdrževanje) in so odvisni od dosežene načrtovane proizvodnje, stroški

porabljene energije ter porabljenega materiala v okviru tekočega vzdrževanja.

Znižanje stroškov obračunske lastne cene je dosegla temeljna organizacija Talilnice, zvišanje pa TOZD Ploščati program, Okrogli program in Tehnične dejavnosti.

Na ravni delovne organizacije smo zaradi slabše doseženega izplena dosegli za 4.574 mio din višje stroške vložka. Zvišanje teh stroškov je imela temeljna organizacija Ploščati program zaradi slabše doseženega izplena v HV Bela in v Valjarni debele pločevine ter TOZD Okrogli program zaradi slabše doseženega izplena v Žičarni, Elektrodah in Željalni.

Nižje doseženi dobropisi za odpadke od načrtovanih so stroške vložka zvišali za 1.207 mio din. Spremenjen asortiment vložka ter kvalitetnejši asortiment dosežene proizvodnje od načrtovane so vplivali na znižanje stroškov vložka v skupni vrednosti 45.181 mio din. V TOZD Talilnice so dosegli za 43.763 mio din znižanja. V obratu Jeklarne 1 so imeli zaradi višje vrednosti proizvodnje znižanje stroškov v vrednosti 45.112 mio din. v obratu Jeklar-

na 2 pa je večja poraba kovinskih dodatkov vplivala na zvišanje stroškov v vrednosti 1.097 mio din. Obrat Livarna pa je dosegel za 252 mio din višje stroške. TOZD Ploščati program je dosegel znižanje v vrednosti 2.161 mio din zaradi nižje cene slabov iz kontiliva v obratu Valjarna debele pločevine. TOZD Okrogli program pa je dosegel zvišanje v vrednosti 743 mio din predvsem zaradi višje cene blumov v obratu Valjarna žice in profilov.

Razlika med plansko nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka znižala za 9.326 mio din. TOZD Ploščati program je imela za 10.528 mio din znižanja. Znižanje omenjenih stroškov so dosegli v obratih Valjarna bluming štel (4.183 mio din), HV Bela (5.728 mio din), HV Jesenice (361 mio din) ter v obratu Predelava valjanih trakov (265 mio din), TOZD Okrogli program pa je dosegel za 1.202 mio din višje stroške vložka. Zvišanje so imeli v obratu Žičarna (46 mio din), Elektrode (1.022 mio din) ter v obratu Valjarna žice in profilov (134 mio din).

Stroški v zalozah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka znižali za 22.245 mio din in sicer v TOZD Ploščati program.

Stroški predelave so bili višji od načrtovanih vrednosti 113.412 mio din. Zvišanje teh stroškov so imele vse temeljne organizacije predvsem zaradi višje cene električne energije in zemeljskega plina.

Vesna Janč

Zvišanje — znižanje načrtovanih stroškov za november 1989

v 000 din

TOZD	Odstopanje od obrač. LC glede na gibanje zalog R-6	Stroški do polne LC	Skupaj
Talilnice	- 29.317.653	+ 62.939.148	+ 33.621.495
Ploščati program	+ 21.013.490	+ 82.226.789	+ 103.240.279
Okrogli program	+ 23.862.139	+ 58.729.411	+ 82.591.550
Tehnične dejavnosti	+ 24.887.958	+ 109.084.837	+ 133.972.795
Skupaj	+ 40.445.934	+ 312.980.185	+ 353.426.119

Opomba: zvišanje stroškov (+)
znižanje stroškov (-)

Tehniška dediščina - bogastvo ali breme? (49)

Ortenburški rudarski red (3)

»Kdorkoli je pri sojenju rudarskemu sodniku ali rudarskim mojstrom neposlušen ali bi delal težave ter bi se zaradi tega sodnik ali mojstri pritožili nam ali našemu sodniku, tedaj naj tega kaznuje in oglobi naš zastopnik ali sodnik v skladu z obsodbo rudarskega sodnika in drugih. Ta globa gre potem njim vsem, skupaj s kaznijo, ki jo morajo dati našemu sodniku. Kdor si je na Jesenicah v njihovem zgoraj omenjenem sodnem območju zapravljal življenje in ga hočejo umoriti, takega naj rudarski sodnik izroči našemu sodniku v naši vasi Jesenice, tako, kakor ga dobijo. Če pa kak mojster koga pobije (ubije?), mora za vse skupaj plačati dvanajst funtov mark pfeningov; kakor hitro pa to poplača, se ga v tej zadevi ne sme nihče več lotiti niti njega niti njegove imovine, zakaj svojih sovražnikov se je branil.

Za vlom v hišo naj se plača deset mark, za napad ali kaj podobnega ali za lučaj kamna pet mark, za poteg meča ali noža šestdeset pfeningov, za poškodbo (ohromitev) dvainsedemdeset pfeningov, za pretep ali ruvanje dvanajst pfeningov. Če kak gospodar zaloti koga ponoči v svoji hiši in se le temu kaj zgodi s strani gospodarja ali njegove služinčadi, tedaj gospodarju (ali njegovim) ni treba ničesar poravnati, ne na telesu, pa tudi ne na dobru.

Kdor utrpi sramoto ali škodo na svojem telesu, svojemu ugledu ali na svoji lastnini ali na lastnini svoje služinčadi ali na poslopih ali pri delu ter je to dokazano, ta ima polnomočje, da si vzame dva ali tri ali štiri iz našega gospodarstva za svoje zagovornike in razsodnike in ti govorniki naj govore v vasi Jesenice o njegovi škodi in sramoteni v skladu z določili sveta rudarskih mojstrov. Kar se pri tem določi, to mora

potem ta, ki je to storil (priznati in) zagotoviti sodniku in tistemu, ki je škodo utrpel, da se bo držal tistega in izpolnil tisto, kar so govorniki soglasno odločili, tako, da je tistemu, ki se mu je to zgodilo, napravljena krivica. Potem pa naj bosta dobra prijatelja in tisti, ki je to storil, mora potem plačati globo gospostvu, sodišču in v rudarsko blagajno, kakor odločijo rudarski sodnik in rudarski mojstri.

Če kdo, ki ni rudarski mojster, povzroči kaznivo dejanje v vidnosti kakega rudarskega mojstra, na mestu zapade kazni. Kjer pa rudarski sodnik ali njegov sel pridejo, ko je tam pretep ali razgrajanje - kar najdejo tam orožja, vse se zapleni, plačati pa morajo tudi kazni.

Kdor pa se zateče pod okrilje sodišča, tega se ne kaznuje.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Kako bo z delovnimi sobotami

Ekonomska situacija in splošni pogoji gospodarjenja narekujejo drugačno obnašanje tudi pri izkoriščanju delovnega časa. Zaradi določenih nejasnosti in čim večje prilagodljivosti zahtevam dela letos nismo izdali termenskega koledarja, s katerim določamo tudi delo ob sobotah. Pač pa bomo v zadnjem tednu tekočega meseca sporočili usmeritve za delovne sobote v prihodnjem mesecu.

Tako vas sedaj obveščamo, da v mesecu JANUARJU ni delovnih sobot, razen v okoliših, kjer je oziroma bo to izrecno določeno.

Odd. za študije, org. dela in časa

Prodaja osnovnih sredstev

Na osnovi sklepa 16. seje delavskega sveta TOZD Talilnice z dne 17. maja 1988 objavljamo prodajo osnovnih sredstev AGLOMERACIJE. Prodaja bo potekala od 15. januarja 1990 dalje v dopoldanskih urah na aglomeraciji po sistemu videno - kupljeno - prodano.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

IME IN PRIIMEK	DAN DEŽURSTVA	NASLOV	TELEFON
ALBINA TUŠAR	15. 1.	Bl. Dobrava 16/b	84-403
FRANC VIČAR okrogli program	16. 1.	Žirovnica, Rodine 51	80-035
IVAN VOH splošni sektor	17. 1.	Dovje 10/i	—
BRANKO VREČKO energija	18. 1.	Lesce, Na Vrtači 13	—
IVANKA ZUPANČIČ družbeni standard	19. 1.	Jesenice, C. revolucije 2b	81-655
EMIL AŽMAN sektor inženiring	20. 1.	Žirovnica, Breg 129	80-318
SLAVKO AŽMAN SRR	21. 1.	Bled, Rikljičeva 11	—

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 15. 1. TOREK — 16. 1. SREDA — 17. 1. ČETREK — 18. 1. PETEK — 19. 1. SOBOTA — 20. 1. NEDELJA — 21. 1.	MIHA ŠLIBAR ZDENKO CUND BRANKO GERČAR ANTON KAVČIČ JANEZ ARH BOGOMIR SVETINA MITJA BENEDIČIČ	ALOJZ LEBAR KAREL KOBLAR BOJAN FINEC JANEZ OTRIN MITJA KERSNIK DUŠAN BAK MILAN KAMBIČ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3551
vezni telefon je: 2317

Služba obratne ambulante

Od 15. do 20. januarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
Dopolodne: II. obratna ambulanta: dr. Branko Dražič III. obratna ambulanta: dr. Branimir Čeh.

V soboto, 20. januarja, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta: dr. Ivica Vreš.

Dopolodne: IV. obratna ambulanta: dr. Ivica Vreš. Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.

V kartoteki obratnih ambulanz sprejemajo zdravstvene izkaznice v dopoldanskem času od 6. ure do 10.30 in v popoldanskem času od 12. ure do 17.30. Ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 19. ure.

Zobne ambulante:

Dopolodne: I. zobna ambulanta v dent. Viktor Stražišar. III. zobna ambulanta dr. Ljudmila Gasar Krivec.

Dopolodne: II. zobna ambulanta dr. Alojz Smolej.

V soboto, 20. januarja samo dopoldne: II. zobna ambulanta dr. Alojz Smolej.

Vabilo

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice vas vabi v četrtek, 18. januarja, ob 18. uri na predavanje z naslovom: Prestrukturiranje Železarne Jesenice - analiza Mc Kinsey. Predavatelj bo Boris Bregant, predsednik poslovnega odbora Železarne Jesenice. Predavanje bo v spodnjih prostorih restavracije Kazina.

Vabljeni!

Obvestilo vsem prejemnikom stanovanjskih posojil

Obveščamo vas, da smo skladno z denominacijo denarne enote izvedli preračun anuitet za odplačila stanovanjskih posojil.

Računalniška obdelava je izvedena v dinarskih enotah brez par.

Vse prejemnike stanovanjskih posojil, ki so le - ta že pričeli odplačevati, obveščamo, da jim bodo od meseca februarja 1990 dalje preko obračuna osebnega dohodka odtegnjeni novo izračunani oziroma zaokroženi zneski.

Oddelek za stanovanjski standard

Železarski globus

Alžirija

Plavž v največji alžirski železarni El Hadjar so pričeli rekonstruirati. To delo bosta opravili italijanski družbi Itallimpianti in Seimi. Investicijski stroški so predvideni v višini 59 mio britanskih funtov. Dela naj bi bila zaključena v drugi polovici letošnjega leta.

Indija

V kraju Mangalore bodo zgradili nov obrat za proizvodnjo peletov iz železne rude. Njegova letna proizvodna zmogljivost bo 750.000 ton. Investicijske stroške, ki so predvideni v višini 110 mio britanskih funtov, bosta skupno krili družbi Steel Authority of India in Kudremukh Iron Ore Co.

Pregled sestankov SDS

Ob oblikovanju zadnje lanskoletne številke Železarja smo iz OBRATA ŽIČARNA prejeli zapisnike SDS Žičarna I—1, I—2 in I—3. Zapisnik SDS Žičarna I—2, ki se bistveno ne razlikuje od ostalih dveh, se glasi takole: »Vodja proizvodnje, tov. Piber Sašo, je SDS seznanil s problematiko okroglega programa, predvsem pa s pomanjkanjem naročil v Žičarni. Te probleme bomo rešili po sledečem vrstnem redu: Porabili ves letni dopust.

Izkoristili vse možnosti za premestitev na druge stroje in naprave na katerih so naročila. Priučevanje za druga dela in naloge.

V kolikor kljub vsem tem možnostim ne bo možno upravičiti dela za nekatere delavce, bomo prisiljeni, da se odobri dopust, ki bo plačan le v višini 80 % osnovne postavke, brez dodatkov.

SDS Žičarna I—1 k vsebinsko enakim stališčem dodaja še naslednje: »Pod razno ni bilo posebnih pripomb ali vprašanj, razen, od kdaj bo tako stanje trajalo. Odgovor je, dokler se stanje na tržišču ne bo izboljšalo.

To so hkrati tudi edini zapisniki, ki pričajo, da so bili delavci organizirano seznanjeni z uvedbo »izrednega stanja« v

Železarni. Večina ostalih smo bili ob vsej svoji negotovosti in ugibanjih bolj ali manj prepuščeni na milost in nemilost govoricam iz neformalnih virov informiranja. Nikakršno naključje ni, da so delavci celo še tale ponedeljek (8. januarja) na jutranjem avtobusu, ko so odhajali na »siht«, ugibali, ali se bo delo v njihovem obratu že začelo, ali pa bodo morali iti, tako kot prejšnjo sredo, lepo domov na prisilni dopust.

Klima, ki jo takšen odnos od delavcev ustvarja — pa naj bodo razlogi za to še tako prepričljivi — seveda ne more biti najbolj ugodna za razvijanje podjetniškega duha in miselnosti, na katero, vsaj v perspektivi, vsi prisegamo. »Izredne razmere«, če sploh ta vstop v normalno tržno poslovanje, uvajanje finančne discipline, proizvodnjo za znanega in zanesljivega kupca in plačnika (ne pa za zaloge, ki požirajo kapital), lahko takšno imenujemo, zahteva najbrž »izredne« informacije in aktivnosti. Navsezadnje bi se morali zavedati, da uspeh podjetja ni stvar posameznikov, pa čeprav ti posamezniki predstavljajo »špico« podjetja. Uspeh podjetja je odvisen od celotnega kolektiva, od kolektivne igre vseh posameznikov, ki sestavljajo kolektiv. Igre, v kateri imamo kot posamezniki sicer vsak svoje zadolžitve, vendar pa tudi, na primer kot hokejska ekipa, skupen cilj: zmago, rezultat. In tako kot si hokejsko moštvo, od prvega kroga v vodstvu do (trenutno) zadnjega rezervnega igralca, v začetku tekmovalne sezone zastavi skupen cilj, osvojitve nove zvezdice, dokazati, da so še vedno najboljši ali vsaj med najboljšimi, bi si morali tudi mi kot podjetje ob vstopu v Novo

Poslovno Leto zadati cilj, da smo najboljši ali vsaj med najboljšimi v svoji panogi. Ne pa, da se ponasamo, kot da smo že skorajda v popolnem razsulu in da po avtobusih ugibamo, kdaj bo mo firmo zaprli.

Zato se še zlasti v tem trenutku, ko šele vstopamo v normalne pogoje tržnega poslovanja, ne bi smeli izgovarjati na »izredne razmere«, na pomanjkanje naročil in na slabe pogoje gospodarjenja. Trg jeklo potrebuje, povpraševanje obstaja, življenje ne bo zastalo. Toda, moramo se vprašati, mar ne znamo poiskati zanesljive kupce, plačnike, smo zanje predragi, so naši proizvodi premalo kvalitetni, ne spoštujemo rokov dobav, ...? Ko smo se izrekli za filozofijo podjetništva, smo dobro vedeli, da ne bo — seveda ob enakih pogojih gospodarjenja za vse — nobenega botreka več, ki bi nas ujčkal in tolžil z liziko kot razvajene otroke. Prav tako pa, ko se spuščamo v to tekmo za cenenost, kvaliteto in dostopnost svojih izdelkov, ne potrebujemo nobenih »izrednih« ukrepov. Še nobeno moštvo, ki se je borilo za vrh v svoji panogi, ni zmagovalo pod vplivom groženj, zastraševanja, sankcij, represivnih ukrepov. Predpogoj za zmago, za uvrstitev med najboljše je, poleg osebnega prizadevanja vsakega posameznika, samozavest, da je cilj dosegljiv, prepričanje v uspeh, ki raste na že doseženih rezultatih, znoju, trenutnem samoopovedovanju, pa tudi na občasnih pohvalah in nagradah, ki slede vsakemu prehojenemu koraku.

Valjarna debele pločevine še ni odpisana

(Nadaljevanje s 1. strani)

V tej proizvodnji na rezultate vse preveč vpliva človeški dejavnik, saj delavci več ali manj delajo po občutku. Na podlagi takega stanja je Mc Kinsey v svoji študiji Valjarno debele pločevine tudi odpisal.

Zato se obratovodja z ugotovitvami Mc Kinseya popolnoma strinja. Primerjava je namreč delana z moderno valjarno s popolnoma drugačnim asortimentom. Res je težko biti ob boku z valjarno, ki dela petkrat več pločevine kot VDP, z maksimalno dimenzijo 4 x 30 metrov, vstopni slab pa je težak 14 ton. Pri taki proizvodnji je produktivnost bistveno večja, poraba energije (kar je v VDP največji strošek) pa je za polovico manjša. Celotna proga je vodena z računalniki in jo nadzorujeta samo dva delavca. Seveda so razmere in pogoji v Valjarni debele pločevine precej drugačni, pa tudi asortiment proizvodnje VDP se od tistega v sodobnih tujih valjarnah precej razlikuje. Prav zato bo glede na specifične programe in nekatere asortimente proizvodnja v tej valjarni še nekaj časa tekla.

Prihodnost te valjarne se kaže tudi v termični obdelavi, saj so zelo napredovali pri osvajanju valjanja pločevine na blumingu in bi tako VDP lahko postala oddelek za termično obdelavo. Z nekaterimi nujnimi posodobitvami valjarne in peči pa bi lahko rešili tudi večno ozko grlo tega obrata.

Mogoče je prihodnost VDP tudi v novi organiziranosti podjetja Železarna Jesenice, čeprav vse stvari še niso

popolnoma jasne. V podjetju bi se namreč morali tudi med seboj pogovarjati o stroških in tržni zakonitosti uvesti tudi v odnose med ekonomsko-tržnimi enotami. Obrati bi potrebovali nekakšnega finančnega svetovalec, ki bi jih opozarjal na prekašitev stroškov, na zahteve kupcev, jim priporočil dohodno proizvodnjo in podobno. V novi organiziranosti bi morali razjasniti tudi odnose med proizvodnjo in vzdrževanjem,

ker tudi tu zadeve še niso povsem do rečene.

In kaj je treba narediti sedaj, ko je Železarna v tako težkem položaju? Treba je čim bolj produktivno in s čim manjšimi stroški delati najbolj kvalitativno ter se delu prilagajati na najbolj racionalen način. Valjarna debele pločevine se je kljub težavam že vključila v te napore.

Lilijana Kos

Na odpremi v Valjarni debele pločevine (foto: Mira Kolenik)

Problematika samskih domov

V torek, 19. decembra, je bila seja stanovalcev samskih domov jeseniške Železarne. Na njej so stanovalci razpravljali o stanarini in hišnem redu v samskih domovih.

Stanovalci samskih domov Novi blok in Sava smo razburjeni zaradi ravnanja sedaj že neobstoječega delavskega sveta TOZD Družbeni standard in poslovne politike Železarne Jesenice glede samskih domov. Odločeno je, da stanovalci samskih domov, ki so v lasti Železarne Jesenice, plačujejo stanovanjsko najemnino od 100 do 110 DEM dinarske protivrednosti mesečno. Menimo, da je za uporabo postelje in sobnega inventarja (miza, stol in omara), za souporabo sanitarij, čajne kuhinje, hodnikov, TV sobe, dnevnice in parkirnih površin, močno predrago plačati dinarsko protivrednost 100 DEM mesečno, kar za veliko stanovalcev predstavlja tudi tretino mesečnega osebnega dohodka.

Pri tem je pomembno, da stanovalci v samskih domovih nismo lastniki stanovanja in ne smemo ničesar spreminjati v stanovanju ter sprejemati obiskov. Imamo pa »pravico« do popisovanja od 23. ure naprej, če pridemo v stanovanje, ali pa če gremo ven na sprehod. Imamo torej pravico do nadziranja svojega lastnega privatnega življenja.

Za stanovalce samskih domov se načrtuje še višja stanarina, saj 100 DEM dinarske protivrednosti po mnenju poslovnega odbora in Družbenega standarda predstavlja le dve tretini cene stanovanjske najemnine v samskih domovih. Za stanovalce samskih domov se uvaža čisto ekonomske stanarine. Zato nas zanima, zakaj se ne uvede ekonomske stanarine tudi drugod in zakaj se delavcem za vloženo delo ne izplačuje ekonomski osebni dohodek. Osební dohodek uvrščamo v materialne stroške podjetij. Smo za ekonomske cene pod pogojem, da dobivamo tudi ekonomske osebne dohodke. Zmanjševanje stroškov v samskih domovih ne vidimo v indeksnem povečanju le-teh in uvažanju take ekonomske stanarine, kot nam je predstavljena. Pri taki stanarini, pa tudi brez nje, je potrebno zmanjšati stroške z racionalizacijo. Samske domove je treba preimenovali v delavske domove Železarne Jesenice. Pri tem je treba zmanjšati število zaposlenih v obstoječi upravi samskih domov na nič. Upravo si lahko formiramo sami v obliki hišnih svetov. Zmanjšati je treba število zaposle-

nih v nadzoru gibanja na nič, saj nismo kriminalci, ki bi nadzor potrebovali. Delno je treba zmanjšati število zaposlenih čistilk, saj jih potrebujemo samo za čiščenje skupnih prostorov. Zmanjšati je treba število privatnikov, ki izvajajo takomenovana vzdrževalna dela po samskih domovih na nič, saj imamo v Železarni vzdrževalce, ki bolj poceni izvajajo taka dela. Zmanjšati je treba nakup čistilnih sredstev za čiščenje, saj sobe lahko urejamo sami.

Prejšnje trditve lahko dokažemo z nekaj podatki v številkah. Pri povprečnem osebnem neto dohodku 2.300 din predstavlja bruto osebni dohodek na posameznega zaposlenega delavca 4.114,80 din. Za približno 14 zaposlenih v samskih domovih v upravi, vratarjev in čistilk znaša skupni strošek 57.608 din ali 301,60 din na posameznega stanovalca samskega doma. Le z zmanjšanjem tega stroška se stanovanje poceni z 700 din na 398,40 din mesečno.

Za boljše poznavanje celotne problematike vam posredujemo še cene stanovanjske najemnine v stanovanjski stolpnici na Cesti maršala Tita 63:

- za enosobno stanovanje z 39 kvad. m je stanarina 153,50 din, skupaj s ceno tople vode, ogrevanja in komunalnih uslug pa 409,10 din mesečno,
- za trosobno stanovanje, ki ima 77 kvad. m je stanarina 288,40 din (štiričlanska družina), skupaj z ogrevanjem, toploto vode in komunalnimi storitvami pa 753,70 din.

V vednost vam posredujemo še cene po drugih samskih domovih v jeseniški občini:

V samskih domovih Gradbinca znaša stanovanjska najemnina 63 din, 9 din je cena kosila in 7 din cena večerje (za stanovalce samskih domov). Podobno v samskem domu ŽTP plačajo 77 din stanovanjske najemnine, 11 din za kosilo in 7,50 din za večerjo.

Drugi podatki nam niso znani. Vendar si tudi na podlagi predstavljenih podatkov lahko predstavljamo, kakšne bi morale biti realne cene souporabe ene sobe 24 kvad. m. To je največjeto, kolikor plačujejo stanarino v družbenih stanovanjih, povečano za ceno uslug, ki jih stanodajalec v samskem domu posebej nudi, kot je pranje posteljnega perila, čiščenje skupnih prostorov in koriščenje električne energije. Kot je znano, v samskih domovih na 24. kvad. m stanovanjske površine stanujeta dva stanovalca. Zato je jasno, da stanarine v samskem domu skupaj z dodatnimi uslugami ne bi smele presegati stanarine za garsonjero v družbenih stanovanjih.

Na podlagi vsega navedenega menimo, da sploh ni potrebno omenjati, s čim vse je v nasprotju tako ravnanje poslovne politike Železarne in ETE Družbeni standard. Nismo proti sodelavcem, celo želimo si, da bi skupaj z nami delali v veseljem delovnem vzdušju do upokojitve, vendar smo proti razporejanju delavcev na nepotrebna delovna mesta in smo proti poslovni politiki, ki to omogoča.

za stanovalce samskih domov
Dragutin Gvozdić

Dragutin Gvozdić

Zakaj jeseniška občina ni privlačna za strokovnjake?

Že dolgo časa je v jeseniški, pa tudi gorenjski javnosti prisotna trditev (podkrepljena z nekaterimi dejstvi), da predvsem mlajši kadri, tudi tisti z visoko in višjo strokovno izobrazbo, odhajajo iz občine. Že na programsko-volilni konferenci občinske organizacije Zveze komunistov na Jesenicah je o tem tekla razprava in ena izmed nalog s tega področja skrbi za kadre je bila tudi organizirati delovni razgovor z nekaterimi, ki so v zadnjih letih občino Jesenice tudi zapustili.

Osnovni namen razgovora je bil torej, tudi iz ust teh ljudi, ki jih doslej ni nihče povprašal, zakaj so odšli iz občine, slišati za razloge, ki vplivajo na odhod kadrov iz občine. Poleg subjektivnih razlogov so tudi objektivni, taki, na katere je potrebno opozoriti v sleherni delovni organizaciji.

Ta razgovor je bil prvi korak v prizadevanjih, organizirano se lotiti enega največjih problemov jeseniške občine - zanemarjanje kadrov, njihove ustvarjalnosti in pripravljenosti, pomagati pri premagovanju težav.

Naslednji korak je predloge, pobude in kritične pripombe posredovati odgovornim v delovnih organizacijah ter preko zborov občinske skupščine vplivati na ustvarjanje pogojev, da napak iz preteklosti ne bomo ponovili. Hkrati pa je treba ljudi, ki so pripravljeni za delo, vključiti kot kandidate na volitvah. Težišče dela čaka delovne organizacije, zato je lahko pobuda zveze komunistov le izziv za začetek trdega dela.

Na razgovor sredi lanskega decembra je bilo povabljenih 24 ljudi, vabilu se je odzvala deseterica, nekaj se jih je opravičilo zaradi službene zadržanosti.

V razgovoru so nanizali tako subjektivne razloge, zakaj so zapustili občino Jesenice, zelo kritično pa so opozorili na vrsto slabosti, ki so jih opazili pri svojem delu v občini.

Med naloge, ki se jih bo potrebno bolj odgovorno lotiti, je tako redno izobraževanje, spremljanje uspešnosti predvsem kadrov z visoko in višjo strokovno izobrazbo, ustvarjanje razmer za kreativno delo (oprema, možnost dodatnega usposabljanja, priznanje za uspehe, osebni dohodek itd.), drugačen odnos do ljudi in vrednotenja znanja, dati pravo vlogo kadrovskim službam.

Opozorili so tudi na usposabljanje vodilnih in vodstvenih delavcev, ki prav tako šepa. To pa bo še posebno pomembno v bližnji prihodnosti, saj projekt Evropa 92 in bližnja meja, kljub sedanjim težkim razmeram, vendarle dajeja upanje, da se lahko spremeni tudi na bolje.

Brez ustreznih, usposobljenih ljudi na ključnih mestih, upoštevajoč nujno, da redno usposabljanje in izobraževanje velja za vse delavce, vsega tega ne bomo dosegli.

Zato je občinska organizacija Zveze komunistov na Jesenicah preko skupščinskega zbora že dala pobude, ki jih tukaj ponavljamo:

1. v vseh delovnih organizacijah naj zaposleni, najkasneje ob obravnavi zaključnega računa za leto 1989, od direktorja ob poročilu o poslovanju v letu 1989 ter načrtu za leto 1990 zahtevajo:

- analizo gibanja kadrov v letu 1989 in projekcijo za leto 1990 (kadrovski presežki, fluktuacija, upokojitve) z očno razlogov,

- analizo socialno-ekonomskih razmer zaposlenih v letu 1989 ter način razreševanja teh problemov (kadrovski presežki) z roki in nosilci v letu 1990,
- realizacijo plana izobraževanja za leto 1989 ter načrt za leto 1990, ločeno za vodilne in vodstvene ter ostale delavce,

- v primeru, da se je tudi v letu 1989 nadaljeval odliv kadrov predvsem z visoko in višjo strokovno izobrazbo (ali več kot 5. stopnjo), dajemo pobudo vsem direktorjem v občini Jesenice, da organizirajo delovne pogovore z ljudmi, ki so delovno organizacijo zapustili v letu 1989 (ali tudi prej) oziroma, da skupaj s svojo kadrovsko službo pripravijo program izboljšanja kadrovske strukture zaposlenih.

2. Zaradi resnosti gospodarske situacije, skrbi za zagotovitev materialne in socialne varnosti zaposlenih v občini Jesenice, upoštevajoč procese v zvezi z Evropa 92, nove investicije (projekt Karavanke), bližino meje, je področje izobraževanja in skrbi za kadre (poleg skrbi za razvojno preobrazbo in nova delovna mesta v občini) ena izmed prednostnih nalog vseh delovnih in drugih organizacij v občini Jesenice v letu 1990.

To bo tudi ena izmed programskih nalog Zveze komunistov v občini Jesenice na volitvah aprila letos.

3. Zaradi seznanitve javnosti z izobraževanjem vodilnih in vodstvenih delavcev občinska organizacija Zveze komunistov na Jesenicah predlaga izvršnemu svetu skupščine občine Jesenice, da skupaj z občinsko kadrovsko službo pripravi poročilo o izobraževanju vodilnih in vodstvenih delavcev v občini Jesenice v letu 1989.

4. Hkrati pa daje tudi pobudo, da se v okviru priprav na novo srednjeročno obdobje v okviru razvojnega sklada (ki je na pobudo delegatov Zveze komunistov v družbenopolitičnem zboru skupščine občine Jesenice oblikovan v letu 1990) sofinancira naloga z delovnim naslovom: Strategija razvoja občine Jesenice v naslednjem srednjeročnem in dolgoročnem obdobju.

Od realizacije nalog na tem področju bo tudi odvisno, kakšna bo prihodnost razvoja občine Jesenice.

Zaradi te prihodnosti, ki jo sooblikujemo tudi v imenu generacij, ki so še v šolskih klopetih, je potrebno sodelovanje vseh, ne samo članov ZK, ki jim ni vseeno, kakšna bo prihodnost občine Jesenice.

Rina Klinar

ZSMS Železarne Jesenice v letu 1990

Na seji predsedstva ZSMS Železarne Jesenice, ki je bila 22. decembra, so člani spregovorili o članarini ZSMS v letošnjem letu, programu dela, pravilih o organiziranosti ZSMS Železarne Jesenice in o evidentiranju kandidatov za vodstvene organe ZSMS Železarne.

Po kongresu je RK ZSMS priporočila članom ZSMS, da bi ZSMS članarino v 1990. letu plačevali v višini 0,5 lipe mesečno. Predsedstvo ZSMS Železarne je članom ZSMS predlagalo dve možnosti višine članarine: 0,3 % mesečnega neto osebnega dohodka, kar v povprečju pomeni 0,5 lipe, ali pa 0,5 % mesečnega neto osebnega dohodka, kar bi predstavljalo boljše materialno podlago za nadaljnje delo ZSMS Železarne.

Na podlagi izvršene analize med člani ZSMS se je vendarle predsedstvo odločilo, da bo ZSMS članarina za člane v Železarni 0,3 % osebnega dohodka mesečno, se pravi minimalna, kakor določa Statut ZSMS. Članarino bodo plačevali samo tisti člani, ki so po kongresu podpisali pristopno izjavo, čeprav obstoječe organiziranosti še nismo razpustili.

V nadaljevanju razprave so se člani predsedstva pogovarjali o reorganizaciji ZSMS Železarne Jesenice.

Da bi uspešno izvedli reorganizacijo in tako zagotovili članom možnost za ustvarjalno delo, je potrebno izdelati program dela in pravila o organiziranosti ZSMS Železarne. Dogovorili so se, da v javno razpravo posredujejo program dela OK ZSMS Jesenice kot notno podlago za izdelavo lastnega

programa z upoštevanjem pripomb in želja članov.

Pravila o organiziranosti bodo morala vsebovati poleg statutarjih določil še zakonska določila o delovanju strank. Program in pravila o organiziranosti ZSMS Železarne bosta v javni razpravi od 11. januarja do 15. februarja.

Razpustitev obstoječe organiziranosti ZSMS Železarne in sprejem nove člani predsedstva načrtujejo do konca februarja ali pa marca. Z novo organiziranostjo je potrebno izvoliti tudi novo vodstvo ZSMS. Zato so člani predsedstva odprli evidentiranje kandidatov za organe ZSMS Železarne Jesenice (za predsednika, sekretarja in člane predsedstva ZSMS Železarne, za predsednika in člane nadzornega odbora, za komisijo za pritožbe). Evidentiranje bo potekalo od 11. januarja do 15. februarja. Pogoj, da je nekdo evidentiran, je članstvo v ZSMS Železarne Jesenice.

Na koncu so člani predsedstva na predlog ZSMS Valjarne žice in profilov potrdili izvedbo družabnega večera aktivna ter se seznanili z aktivnostjo na področju reševanja problematike samskih domov.

Volitve

V Uradnem listu SRS št. 43 je objavljen tudi odlok o razpisu splošnih volitev delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

8. januarja letos so začeli teči roki za volilna opravila in do 7. februarja 1990 bo potrebno vložiti kandidature za posamezna mesta v skupščinah, tako v občini kot republikli.

Posebnost letošnjih volitev bo predvsem neposrednost, tajnost, demokratičnost pa tudi, da se bodo kandidati predstavili s programom. To pa bo v bistvu tisto, po čemer se bodo kandidati za posamezne funkcije med seboj ločili.

Osnovne naloge, za uresničitev katerih se bodo kandidati Zveze komunistov v občini Jesenice zavzemali, (so pa

sestavni del sklepov in usmeritev programskovolilne konference občinske organizacije Zveze komunistov na Jesenicah) so:

- razvoj občine,
- nova delovna mesta,
- skrb za kadre,
- zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih z delom in pomoč tistim ki tega zaradi objektivnih razlogov ne zmorejo (npr. mlade družine),
- varovanje okolja,
- avtocesta in predor morata biti odprta sočasno,
- sodelovanje z vsemi, ki so pripravljeni prispevati svoje delo, znanje, sposobnosti za razvoj občine Jesenice.

Podrobnejši program pa bo predstavljen v prihodnjih dneh. R.K.

Občina Jesenice

- Sekretariat za ljudsko obrambo Jesenice

obvešča občane,

ki stanujejo v družbenih stanovanjih na območjih na katerih se gradijo zaklonišča, da bodo od 1. januarja 1990 dalje ob plačilu stanarine plačali 3 % prispevka za graditev in vzdrževanje javnih zaklonišč.

Zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti (Uradni list SRS, št. 35/82) in Odlok o zakloniščih na območju občine Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske, št. 29/83) določata, da imetniki stanovanjske pravice in

uporabniki poslovnih prostorov v družbeni lasti na območju, kjer je obvezna graditev zaklonišč plačujejo prispevek za zaklonišča v višini 3 % od stanarine oziroma najemnine.

Območja na katerih se gradijo zaklonišča so: KS Cirila Tavčarja, KS Sava, KS Podmežakla, ter delno v KS Mirka Roglja Petka, KS Staneta Bokala, KS Edi Giorgioni Javornik - Koroska Bela.

Ustanavljanje zasebnih in mešanih podjetij

jensiški izvršni svet sprejel predlog olajšav

Izvršni svet Skupščine občine Jesenice je na svoji 127. seji 27. decembra obravnaval informacijo Službe družbenega knjigovodstva o ustanavljanju zasebnih in mešanih podjetij v Sloveniji. Po podatkih SDK Centrale v Ljubljani je ta čas v Sloveniji na novo ustanovljenih 447 zasebnih podjetij in 51 mešanih podjetij. Podatki niso popolni in se tudi stalno spreminjajo, so pa dovolj sistematično zbrani po podružnicah SDK v Sloveniji, da jih je možno analizirati in ugotoviti vsaj nekaj značilnosti.

Kot eno izmed prvih vprašanj se postavlja vprašanje zaposlitvene sposobnosti novih podjetij. Služba družbenega knjigovodstva število zaposlenih delavcev ne more realno oceniti, ker so med številom zaposlenih zajeti tudi delavci s polovičnim delovnim časom, zunanji sodelavci z rednim delovnim časom v matičnih podjetjih, pogodbeni delavci in ustanovitelji. Iz informacije je razvidno, da je v 498 novo registriranih podjetjih evidentiranih 477 zaposlenih. Od teh je kar 138 delavcev v podjetju Trelas Sežana - zasebnem podjetju, ki je šlo v stečaj kot bivše podjetje iz sestave SOZD Iskra. Zato seveda podatek iz te informacije, da imamo na vsako tako novo ustanovljeno podjetje v Sloveniji 0,9 % zaposlenega ni realen, kljub temu pa na nek način izkazuje trenutno absorpcijsko sposobnost zaposlovanja.

Druga značilnost teh na novo ustanovljenih podjetij je njihova dejavnost. Skoraj polovica od 498 navedenih novoustanovljenih podjetij ima šifro dejavnosti 11, kar pomeni, da so to podjetja svetovalnega tipa, najrazličnejših storitev od marketinških, finančnih, pravnih, gospodarskih in drugih. Druga polovica novoustanovljenih podjetij se ukvarja z gospodarskimi dejavnostmi (šifre iz nomenklature dejavnosti od 1 do 10) in ima tudi tri četrtine zaposlenih novoustanovljenih podjetij.

Tretja značilnost teh podjetij je, da jih je možno izredno hitro in praktično brez kapitala registrirati, predvsem seveda, če gre za svetovalna in storitvena podjetja. Dostikrat imajo takšna podjetja poslovne prostore v privatnih sobah, hišah itd. Danes obstojijo tudi vsi pravni pripomočki in modeli ustanovitvenih aktov za ustanovitev teh podjetij.

Nedvomno je odločujoča zadeva pri ustanavljanju zasebnih podjetij zasebna iniciativa. Zakon tu daje enake možnosti zasebnim podjetnikom povsod po Jugoslaviji. Konkretno se takšna podjetja s sedežem na Jesenicah registrirajo na temeljnem sodišču v Kranju in v podružnici SDK Kranj odprejo žiro račun. Tako je postopalo že 62 novoustanovljenih zasebnih podjetij in tri mešana podjetja na Gorenjskem ter jensiški inkubator Injes. V tem trenutku je po informaciji SDK podružnice Kranj še okoli 60 vlog novih zasebnih in mešanih podjetij, ki želijo odpreti svoj žiro račun, nekaj tudi iz naše občine.

Za podrobnejšo analizo učinkovitosti novoustanovljenih zasebnih in mešanih podjetij bi morali imeti na razpolago več parametrov in daljši čas opazovanja, predvsem pa tudi vrednostne in količinske podatke o obsegu poslovanja. Nedvomno pa je, da gre v tem trenutku za proces in preizkušnjo podjetništva v začetni fazi.

Navedena kratka analiza učinkov novoustanovljenih zasebnih in mešanih podjetij in stanje podjetništva na Jesenicah so podlaga, da je izvršni svet SO Jesenice sprejel tri sklepe:

- da se v letu 1990 oblikuje razvojni sklad v višini 370.000 konvertibilnih dinarjev v okviru proračuna občine. Z njim se finančno podprejo projekti, ki odpirajo možnosti novega zaposlovanja. Če bo interes, bo izvršni svet ta sredstva povečal in poiskal še druge vire. Hkrati se bo do aprila 1990 opravil prvi razpis za kandidiranje teh sredstev,

- da se predvidijo 100 % olajšave davkov in prispevkov za novoustanovljena podjetja v letu 1990 z dvema ali več zaposlenimi v prvem letu poslovanja, v drugem letu pa ravno tako, če se število zaposlenih podvoji - seveda gre za oprostitve davkov in prispevkov iz pristojnosti občine za stalno zaposlene delavce,

- da komite za gospodarstvo in urejanje prostora ter upravna organizacija pripravita ponudbo poslovnih prostorov in prostih zemljišč za namene gospodarskih dejavnosti v občini. V občini v tem trenutku razpolagamo z okoli 8 ha zemljišč za oddajo gospodarskim dejavnostim in okoli 3000 kvadratnimi metri prostih pokritih površin, ki so večinoma v družbeni lasti in jih je možno aktivirati.

Ker republiški zakon še ne daje občinam pristojnosti za sprejem olajšav, izvršni svet predlaga, da se preko skupine delegatov posreduje predlog republiškemu izvršnemu svetu za spremembo in dopolnitev republiškega zakona, ki bi občinam omogočil sprejemanje sklepov o oprostitvi prispevkov za novoustanovljena podjetja, za spodbujanje podjetništva pa bi predlagali oprostitve tudi za ustrezne republiške prispevke in davke.

Tomaž Keršmanc

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu Občinske konference SZDL Jesenice

razpisuje za leto 1990 pet priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda — srebrni znak,

ki bodo podeljena ob praznovanju ustanovitve OF Slovenije, 27. aprila 1990.

Priznanja se podeljuje posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne politične, kulturne in organizacijske dosežke pri realiziranju in krepitevi socialističnih samoupravnih odnosov ter da imajo trajnejši pomen pri:

- razvoju naše samoupravne socialistične družbe,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasplo, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju samoupravne organiziranosti temeljnih samoupravnih skupnosti,
- krepitevi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- neposrednem uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilca odločanja na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Kandidate za podelitev Priznanja OF lahko predlagajo posamezniki, OZD, posamezne orgnizacije in društva Komisiji za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu Občinske konference SZDL Jesenice najkasneje do 15. januarja 1990.

Predlog mora poleg natančnega naslova in kratkega življenjepisa vsebovati tudi čimpopolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejel priznanje OF. Predlog mora biti podan na posebnem obrazcu, ki se dobi na Občinski konferenci SZDL Jesenice. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

Komisija za podeljevanje
družbenih priznanj pri
OK SZDL Jesenice

Nove prispevne stopnje od 1. januarja dalje

Z novim letom je prišlo tudi do spremembe v zvezi s financiranjem družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture.

Del financiranja se z občinske ravni prenaša na republiško (zdravstvo, otroško varstvo, socialno skrbstvo), pa tudi po vsebini prihaja z začetkom novega leta do sprememb na nekaterih področjih solidarnosti (izobraževanje).

Do sprememb prihaja tudi na področju financiranja gospodarske infrastrukture. Zaradi zagotovitve nemotene poteka izgradnje komunalne infrastrukture, povezane tako s platoi ob predoru kot zaradi ekoloških problemov je povečana obremenitev na področju komunalno-cestnega gospodarstva, spremembe pa so tudi zaradi spremembe zakonodaje na področju stanovanjskega gospodarstva (solidarnosti).

Prispevne stopnje, od tega jih je od skupne obremenitve davkov in prispevkov 23 % v občinski pristojnosti,

ostale so v republiški, veljajo od 1. januarja 1990 dalje. Bivše interesne skupnosti morajo do 31. januarja pripraviti zaključni račun za leto 1989 (en mesec prej kot običajno). Po preučitvi podatkov iz zaključnega računa, upoštevajoč tudi zaključne račune gospodarstva in materialne možnosti le-tega pa bo lahko prišlo do sprememb prispevnih stopenj.

In sedaj še pregled višin obremenitev po gorenjskih občinah in v Ljubljani:

1. Skupaj davki in prispevki: (23 % v občinski, 77 % v republiški pristojnosti) Jesenice 47,46 %, Radovljica 49,95 %, Kranj 48,03 %, Tržič 46,10 %, Škofja Loka 45,93 %, Ljubljana 48,22 %.
2. Zbirna stopnja prispevkov iz dobička in nematerialnih stroškov (91 % v občinski, 9 % v republiški pristojnosti) Jesenice 8,580 %, Radovljica 8,616 %, Kranj 9,321 %, Tržič 9,360 %, Škofja Loka 7,546 %, Ljubljana 7,363 %.

r.k.

Obvestilo

Komite za gospodarstvo in urejanje prostora Skupščine občine Jesenice obvešča občane, da je na podlagi 12. člena Ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev k Ustavi SRS (Ur.l. SRS št. 32/89) in sklepa Skupščine Kmetijsko zemljiške skupnosti z dne 21.12.1989 začasno, do sprejetja nove zakonodaje, prenehala z delovanjem Kmetijsko zemljiška skupnost Jesenice s sedežem na Titovi 65.

Vse naloge dejavnosti dosedanje Kmetijsko zemljiške skupnosti začasno prevzema Komite za gospodarstvo in urejanje prostora Skupščine občine Jesenice - referat za kmetijstvo pri katerem deluje odbor za varstvo kmetijskih zemljišč.

Vloge oddajte na sobi št. 1, ostale informacije pa dobite na sobi 21.

Proslava ob dnevu JLA s pestrim kulturim programom

Vsakoletna proslava ob 22. decembru — dnevu Jugoslovanske ljudske armade je izvenela kot lep kulturni dogodek, namenjen vsem, ki skrbijo za obrambo naše domovine. Proslava je bila v osnovni šoli Tone Čufar na Jesenicah, za organizacijo pa so poskrbeli člani občinske konference ZRVS, sekretariata za ljudsko obrambo in občinskega štaba teritorialne obrambe občine Jesenice.

Zbrane predstavnike vojaških kolektivov ter družbenopolitične delavce in druge obiskovalce je najprej pozdravil predsednik občinske konference SZDL Jesenice Alojz Kalan.

Sledil je bogat kulturni program, ki so ga pripravili pihalni orkester Jensiških železarjev, moški pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave, še posebej prijeten pa je bil nastop učencev osnovne šole Tone Čufar z Jesenic.

Na proslavi so podelili več priznanj. Priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo sta prejela Sašo Piher in Občinski štab za civilno zaščito občine Jesenice.

Pohvalo komandanta republiškega štaba teritorialne obrambe so prejeli: Aleksander Čeh, Jože Kobentar, Zoran Matič in Mitja Torkar.

Pohvale pokrajinskega štaba teritorialne obrambe so prejeli: Samo Cuznar, Boris Lazov, Stanislav Luks ml., Mirko Krašovec, Zdravko Smolej in Zdenko Tratnik.

Posebno priznanje pokrajinskega štaba teritorialne obrambe za uspešno sodelovanje na področju obrambnih priprav je prejel Sekretariat za ljudsko obrambo Skupščine občine Jesenice. Omenjeni sekretariat pa je prejel tudi Zlato značko Zveze radioamaterjev Slovenije.

Po proslavi je predsednik skupščine občine Jesenice Jakob Medja pripravil še sprejem za predstavnike vojaških kolektivov, kjer so se pogovorili o medsebojnem sodelovanju ter načrtih za naprej.

J. R.

VOLITVE 1990 — VOLITVE 1990 — VOLITVE 1990

Koga bomo volili, kdaj, kako bodo potekali predvolilni postopki, kje, na kakšen način, bomo poskušali odgovoriti v tem članku.

Koga bomo volili?

- delegate za zbornice Skupščine občine,
- delegate za zbornice Skupščine SRS,
- delegate za Zvezni zbor Skupščine SFRJ,

Kako bodo potekali predvolilni postopki?

Da bomo delegate lahko izvolili, je potrebno izvesti postopke kandidiranja. Kandidiranje bo obsegalo predlaganje in določanje kandidatov in list kandidatov.

Kandidate za delegate v vse zbornice skupščine določajo delovni ljudje in občani.

Kako bomo lahko kandidirali kandidate za delegate v zbornice?

- a) na zborih volilcev, s tajnim glasovanjem ali
- b) s podpisovanjem.
- c) Liste kandidatov za družbenopolitični zbor določajo organizacije delovnih ljudi in občanov, ki so registrirane kot politične organizacije v skladu z Zakonom o političnem združevanju, druge organizacije delovnih ljudi in občanov s podpisovanjem, volilci pa na zborih volilcev ali s podpisovanjem.

Kandidate za delegate zbora združenega dela predlagajo delovni ljudje v podjetjih in drugih organizacijah in skupnostih ter kmetje, obrtniki in delovni ljudje v samostojnih poklicih ter njihove organizacije.

Kandidate za delegate zbora krajevnih skupnosti in zbora občin Skupščine SRS ter kandidate oziroma liste kandidatov za delegate DPZ predlagajo občani in njihove organizacije v volilnih enotah, ki so določene za volitve v te zbornice.

Predlog kandidate se vloži pisno in mora vsebovati navedbo skupščine in zbora, za katero se vloga kandidatura, oznako volilne enote, naziv predlagatelja, osebne podatke kandidata.

Predlogu mora biti priloženo pisno soglasje kandidata, da je pripravljen sprejeti kandidaturu.

Predlog liste kandidatov zbora volilcev mora poleg že navedenih podatkov vsebovati tudi ime liste in soglasje vseh kandidatov.

Predlogi kandidatur oziroma list kandidatov se pošljejo predsedniku občinske volilne komisije v roku 30 dni po razpisu volitev.

Vsako lahko kandidira samo v eni volilni enoti in na eni listi kandidatov na volitvah v isto skupščino.

Zbori volilcev
Za določanje kandidatov za zbor združenega dela skliče zbornice volilcev delavski svet ali drug organ upravljanja.

Zbornice volilcev kmetov, obrtnikov in delovnih ljudi v samostojnih poklicih skliče predsednik zbora združenega dela občinske skupščine za volilno enoto.

Zbor volilcev za določanje kandidatov za zbor krajevnih skupnosti ter zbor občin ter družbenopolitični zbor skliče predsednik skupščine krajevnih skupnosti ali drugega ustreznega organa krajevnih skupnosti za območje volilne enote.

Zbor volilcev za kandidiranje delegatov za zbor združenega dela je sklicen (če v Statutu podjetja, druge organizacije ali skupnosti ni drugače določeno), če je na njem navzočih najmanj 10 delovnih ljudi, oziroma več kot polovica delovnih ljudi v podjetjih, organizacijah in skupnostih, kjer je zaposlenih manj kot 20 delovnih ljudi.

Zbor volilcev za kandidiranje delegatov za zbor krajevnih skupnosti, zbor občin SRS in družbenopolitični zbor tvorijo vsi občani s stalnim prebivališčem na območju, za katerega je zbor volilcev sklican.

Zbor se lahko opravi, če je navzočih najmanj 20 volilcev iz krajevnih skupnosti, na območju, kjer je manj kot 500 prebivalcev, pa najmanj 10 volilcev. O delu zbora volilcev se vodi zapisnik.

Kandidate ali liste kandidatov lahko določijo volilci tudi s podpisovanjem.

Volilec, ki je vpisan v evidenco volilne pravice na območju volilne enote, bo lahko oddal svojo podporo s podpisom na predpisanem obrazcu samo enemu kandidatu ali listi kandidatov za posamezen zbor v tej volilni enoti.

Obrazec bo volilec podpisal pred pristojnim organom, ki vodi evidenco volilne pravice oziroma pri pristojnem krajevnem uradu, razen za zbor združenega dela.

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri Predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice

razpisuje za leto 1990 pet priznanj Sveta za družbenoekonomski položaj žensk v občini Jesenice,

ki bodo podeljena ob praznovanju dneva žena, 8. marca 1990.

Priznanje Sveta se podeljuje posameznicam, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbenopolitične in organizacijske dosežke pri razvijanju in krepitevi socialističnih, samoupravnih družbenih odnosov.

Priznanje Sveta se podeljuje tistim posameznicam in organizacijam, ki so s svojim delom in s svojimi osebnimi kvalitetami prispevali k dosežkom, ki pospešujejo neposredno uveljavljanje enakopravnosti žensk na vseh področjih in oblikah družbenega življenja.

Kandidate za podelitev Priznanja Sveta lahko predlagajo organizacije združenega dela, posamezne organizacije, društva in posamezniki.

Predloge sprejemamo na Občinski konferenci SZDL Jesenice do 15. januarja 1990. Kasnejših prijav ne bomo upoštevali.

Svet za spremljanje družbenoekonomskega
položaja žensk pri P OK SZDL Jesenice

Lep šopek melodij jeseniških godbenikov in pevcev za novoletno čestitko

»Navada je stara novo leto voščiti« s koncertom Pihalnega orkestra Jeseniških železarjev in po običaju tudi gostov, ki so bili tokrat oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica, kvintet Domna Jeraša in član ljubljanske Opere, domačin Jaka Jeraša. Trikrat polna dvorana Gledališča Tone Čufar potrjuje priljubljenost teh koncertov, in da bi nam brez njih ob prehodu iz starega v novo leto nekaj manjkalo.

Pihalni orkester Jeseniških železarjev je pod vodstvom dirigenta Ivana Knifca svoj novoletni koncert začel z odlomkom iz devete simfonije Ludwiga van Beethovna Oda radosti. S to veličastno skladbo osrednjega skladatelja in osrednje osebnosti v glasbi XIX. stoletja so godbeniki z zanosnim in suverenim igranjem ustvarili resnično praznično vzdušje. Tako so izvele tudi nadaljnje skladbe - uvertura Pesnik in pisatelj, avstrijskega skladatelja Franz von Suppeja, skladba Ob Kolpi Danila Bučarja in L. Leška, Impresija, krstna izvedba skladbe dirigenta Ivana Knifca in koroška narodna v priredbi Z. Prelovca in aranžmaju Ivana Knifca. Moja kosa je križavna, ki jo je ob spremljavi orkestra zapel član ljubljanske Opere Jaka Jeraša. Prvemu delu koncerta je tri pesmi dodal še moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica pod vodstvom Marjana Jemca. Zapeli so skladbe Frana Venturinija Zvezde žarijo, Franceta

Marolta Ribniška in Pavla Kernjaka Venček veselih koroških.

Drugi del novoletnega koncertnega programa so godbeniki nadaljevali s skladbami W. Löfflerja Dixie king, C. Porterja Pet minut s Cole Porterjem, Vilka in Slavka Aysenika v aranžmaju G. Gottloberja Venček uspešnic bratov Aysenik in skladbo slovenija odkod lepote tvoje v aranžmaju Bojana Adamiča, ki jo je ob spremljavi orkestra zapel vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica in koncert sklenili s skladbo G. Millerja Glen Miller story. V sredini drugega dela programa je koncert programsko in kakovostno popestril kvintet Domna Jeraša z dvema skladbama vodje kvinteta Vedno nekaj novega in 'AN'WITH'GEL' ter s skladbo J. Kerna v aranžmaju vodja kvinteta OL' MAN RIVER s pevcem Jakom Jeraša.

Prav gotovo smo Jeseničani in vsi občani lahko ponosni na svoj Pihalni orkester Jeseniških železarjev, ki ga

morda v zamejstvu celo bolj cenijo kot doma, kajti z novoletnim koncertom je ponovno dokazal, tako kot že večkrat doslej, da je to kakovosten ansambel, ki mu kljub ljubiteljskemu delovanju celo strokovnjaki pripisujejo profesionalno muziciranje. Prijetno in kakovostno osvežitev je dodal tudi kvintet Domna Jeraša, ki stalno napreduje in preseneča z novimi skladbami in aranžmaji vodje kvinteta. Tokrat je s samostojnimi točkami popestril novoletni koncert še vokalni oktet iz Žirovnice, ki standardno drži svoj kvaliteten nivo. Če sodimo po priznanjih in mnenjih občinstva, je novoletni koncert tako v programskem kot izvedbenem pogledu zadovoljil vse in si pridobil ugled, ki ga bodo godbeniki, v kar smo prepričani, negovali tudi naprej.

Skrbno izbrane in poetično obarvane tekste je zbrala in napisala Štefi Muhar, ki je bila tudi napovedovalka oziroma povezovalka programa. Prvemu koncertu so prisostvovali tudi gostje - godbeniki iz Podkloštra - Arnoldsteina v Avstriji in Bagnarole v Italiji, s katerimi jeseniški godbeniki že dalj časa sodelujejo. Tudi iz njihovih ust smo slišali same komplimente o novoletnem koncertu Pihalnega orkestra Jeseniških železarjev in ostalih izvajalcih.

Beneške maske in domača krajina na razstavi mojstra fotografije Francije Kolmana

S krajšim kulturnim programom bodo jutri, v petek, 12. januarja, ob 18. uri v razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice odprli samostojno razstavo fotografij kandidata mojstra fotografije Francija Kolmana. S tem se začne petinštirideseta razstavna sezona na Jesenicah in ta razstava nosi že številko 694.

Sedemdesetletni Franci Kolman, upokojeni poklicni fotograf, se po dobrih treh letih ponovno s samostojno razstavo fotografij predstavlja v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah. Že dejstvo, da je doslej sodeloval na več kot dvestotih skupinskih razstavah fotografij doma in v svetu in da je to njegova že dvajseta samostojna razstava pove, da gre za izjemno ustvarjalnega fotomaterja, ki je ob svoji poklicni fotografski domeni - železarstvo, šport - vneto posegal tudi na področje krajine in življenja v njej. Prejel je prek osemdeset nagrad in priznanj. Med drugim je leta 1980 prejel bronasto Kidričevo plaketo Foto kino zveze Slovenije, leta 1986 prvo nagrado na razstavi fotografij fotomaterjev treh dežel v Celovcu in leta 1989 Čufarjevo plaketo občine Jesenice. Foto zveza Jugoslavije ga je za doseženo umetniško raven imenovala za kandidata mojstra fotografije.

Tokrat se je avtor odločil, da iz svoje bogate in obsežne ustvarjalne opusa predstavi beneške maske, glede na to da smo že v predpustnem

času, in nekaj lepota in posebnosti naše domače krajine. Benetke so znane po svojih predpustnih in pustnih karnevalih in norčijah in prav to je zamikalo Francija Kolmana, da se je s svojim fotoaparatom podal tja. Toda njegovo ostro oko se ni zaustavljalo na karnevalskem blišču, temveč se je osredotočilo na maske, ki predstavljajo bogato beneško zgodovino. Del tega prikazuje tudi na tej razstavi.

V drugem delu pa predstavlja motive iz nikoli izčrpanih lepota in posebnosti naše domače krajine. Lepote in posebnosti mimo katerih poprečni ljudje velikokrat hodimo pa jih ne vidimo, ali jih celo gledamo pa jih ne vidimo. Avtor razstave pa se ponovno, kot že velikokrat doslej, dokazuje kot izreden in kritičen opazovalec življenja in sveta in mojstrski zapisovalec le-tega.

Razstava fotografij Francija Kolmana bo v razstavnem salonu Dolik na ogled do vključno 31. januarja. Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Prisrčna premiera za mlade in stare

V gledališču Tone Čufar na Jesenicah je bila v petek, 22. decembra, ob 19.30 zadnja premiera v preteklem letu. Uprizorili so mladinsko spevoigro Radovana Gobca Kresniček. Predstavo je režiral Rado Mužan, glasbeni del je pripravila Stanka Mencinger, koreografsko pa je igro postavila Blanka Palčić.

Mladinska spevoigra Radovana Gobca je ena od tistih predstav, ki jih jeseniško gledališče uprizarja za svoje mlade gledalce in vse odrasle ljubitelje gledališča. Naročnik takih predstav je ponavadi dedek Mraz. Praviloma so te predstave obvezni del repertoarja, zelo poredkoma pa se dogaja, da bi katero otroško, posebno mladinsko igro pripravili zunaj tega časovnega okvirja, se pravi novoletne evforije in bi z njo vzgajali in pridobivali prihodnje ljubitelje gledališča. Jeseniško gledališče je sicer že veliko naredilo za gledališko vzgojo otrok, a še ne dovolj za odrasle mladince. V okvirih raznih prireditev »Vase- naše matineje«, ki jo uspešno vodi rado Mužan, so v jeseniškem gledališču z raznimi prireditvami otrokom razkrili veliko privlačnih čudes gladališke zabave in umetnosti. Premiera Gobčeve spevoigre Kresniček pa mladim ljubiteljem gladališča razkriva nova gledališka spoznanja, ki vsebujejo poleg igranja še petje in ples.

V tako zasnovani igri so nastopili: Mojca Razinger, Nataša Marinkovski, Sunčica Ristava, Dušica Dragosavac, Karmela Lajič, Urška Kranjc, Tanja Bertonec, Snežana Savkič, Verica Petrova, Tina Savčević, Senka Sinkovič, Fala Bešić, Martina Lakič, Katarina Odar in Irena Varl. Vera Smukavec pa je vse nastopajoče kresničke na njihovo prvo gledališko pot pospremila s sledečimi željami: »Poleteli ste, dragi Kresnički. Kaj naj vam zaželim na pot? Bogastva ne, ker bogastvo svetlobe, veselja in pesmi nosite s seboj s svojo mladostjo in poletom. Lepoto gledaliških desk boste okusili in če vas bo okužila, boste ostali sužnji boginje Talije. Trda je pot gledališkega igralca, velikokrat grenka in posuta s trnjem, pa vendar neskončno lepa. Ko zasvetijo reflektorji in se dvigne zastor, pozabite na vse hudo in ostalo bo samo lepota, blišč in osebno zadovoljstvo nad opravljenim delom...« (povzeto iz gledališkega lista).

Mladi kresnički so se na tej njihovi poti spoprijeli z uprizoritvenim kon-

ceptom režiserja Rada Mužana, ki je terjal tudi obvladovanje pevskih veščin, ki jih je po skladateljevem zapisu Radovana Gobca izoblikovala Stanka Mencinger in plesnih in baletnih točk, ki jih je koreografsko postavila Blanka Palčić. Vse te odrsko-pevske baletne prvine je šestnajst kresničkov obvladalo zavzeto, usklajeno in izenačeno. Režija, glasba in koreografija so uprizoritev napolnili z živahnostjo in radoživostjo ter kresničke naučili popolne odrske sprostitve. Za mlade talente, ki so vsi učenci jeseniških osnovnih šol Prežihov Voranc in Tone Čufar, je bil to čudovit preizkus pred jeseniškim občinstvom. Ker je bil njihov nastop zelo uspešen, priljubljen in z navdušenjem sprejet pri gledalcih, je to priložnost za njihovo nadaljevanje gledališke poti, ki so jo pričeli kot kresnički.

Najbolj domisljeno pa sta podala svoje like Mojca Razinger kot Kresniček in Martina Lakič kot Vila. Mojca je svojo vlogo ustvarila z oblikovanjem obilo dramskih elementov žalostnega Kresnička, ki je izgubil svetloko in več ne najde poti v bodočnost. S petjem in odrsko igro, delno kot plesne točke, je prikazala veliko smisla za to vrsto gledališke ustvarjalnosti in bila steber predstave. Ob dobro zasnovani glasbi, ki je prihajala iz kasetofona, z vnaprej utrjenimi tempi in gradacijami pevskih in plesnih točk je Martina Lakič uspešno izvedla baletno-pevske točke Vile. Z svojo igro je potrdila pevsko nadarjenost (saj smo jo že slišali kot solistko na nastopih šolskega mladinskega pevskega zbora) in presenetila z nekakšno prirojenjo »baletno tehniko«. To je bila ljubka plesna točka, izražena z nekaj baletne pantomime, a z lepimi baletnimi gibi in mehkiimi dinamičnimi skoki, prilagojenimi zvoku in ritmu glasbe. Lepo je oživljala koreografske domisljice, ki so bile postavljene v nekaj sposobnosti mlade »pripravnice« v baletnih veščinah, saj do sedaj še ni nastopila kot »baletka«. Tudi njeni spremljevalki zaslužita veliko simpatij in priznanj. Vsi kresnički pa so se izka-

zali kot glasbeno nadarjeni otroci, saj so tokrat morali oni s pesmijo in plesi spremljati glasbo, ki je prihajala iz magnetofona. Tudi prilagoditev odrskemu prostoru je bila uspešna, igranje pa zavzeto in natančno. To je narejeno s trdim delom vseh nastopajočih kresničkov in njihovih mentorjev Stanke, Blanke in Radota (imena povzeta iz gledališkega lista), zato kresnički ostanite na poti, na katero ste priporočili tako uspešno in ne pozabite na večkrat ponavljajoči glasbeni motiv iz vaših pesmi: Ta moja lučka, svetla lučka, mi vedno kaže pravo pot...3

V realizaciji predstave so sodelovali še: Jože Bedič (scena), ki je postavil ljubki cvetlični vrt, v katerem se je odvijalo življenje in sanje kresničkov, Danica Zemlja (izdelava kostumov), ki je kresničke-polže, žabe-lokvanje in druge rožice oblekla v duhovite pravljicne kostume, Marjan Gogala (odrski mojster), Jernej Rihtaršič (luč) in Drago Jelusič (tonski tehnik) z odlično montažo glasbe.

Franjo Ropret

Na Javorniku razstavlja relikovec Franc Ostanek iz Trbovelj

Razstava barvnih linorezov je odprta od 5. do 12. januarja, vsak dan od 16. do 18. ure. Predstavlja motive iz starih rudarskih naselij, katerih značilne vedute želi iztrgati pozabi.

Razstavljenih je 26 barvnih linorezov, iz katerih je razbrati skromnost za delavska naselja značilne arhitekture in neko nostalgčno zazrtost v način življenja, ki je slikarju dalo navdih za likovno izpoved.

Franc Ostanek je član Relika od leta 1974. Z likovnimi deli v različnih tehnikah je sodeloval na 75 Relikovih razstavah, nekajkrat pa tudi kot samostojen razstavljalec. Tudi Jeseničani poznamo njegova likovna dela, saj je sodeloval na večini Relikovih razstav, na katerih se relikovci dvakrat

letno predstavljajo v razstavnem salonu Dolik.

Franc Ostanek je likovni oblikovalec v mnogih zvrsteh in tehnikah. V likovni izpovedi menja čopič z dletom, včasih pa zaide še na področja redkih tehnik. V likovni govorici izstopajo črna-bela in barvna grafika, modeliranje v lesu, kovini, glini, včasih v mozaiku. Franc Ostanek ohranja motive kulturne in naravne dediščine, posebej izrazito stara rudarska naselja. Njegove likovne razsežnosti so trdne, izrazite in pogumne, saj iščejo sledi časa, razvoja in vedrega zaupanja v prihodnost.

V kulturnem programu na otvoritvi je nastopil kvintet Domna Jeraša. Podpisali pa so tudi listino o trajnem sodelovanju obeh Svobod.

Božični koncert učencev Glasbene šole Jesenice

V soboto, 23. decembra, so ob 18. uri v dvorani jeseniškega gledališča Tone Čufar učenci klavirja iz razreda Rajke Puškaš-Pejič priredili božični koncert. Zbrani denar od vstopnine je bil namenjen Bolnici Jesenice za nakup inkubatorja porodniškega oddelka.

Zadnje dni preteklega leta smo na Jesenicah imeli zelo pestro kulturno dogajanje. Vrstile so se razne kulturne prireditve, na katerih je najmlajše obiskal dedek Mraz, v gledališču so premierno uprizorili mladinsko spevoigro Kresniček, sledili so koncerti pihalnega orkestra in ženskega pevskega zbora, prireditve Vaša - naša matineja ... Zelo zanimiva prireditev po imenu, vsebini in namenu pa je bil božični koncert učencev klavirja glasbene šole Jesenice. To je bil po zelo dolgem obdobju prvi božični koncert na Jesenicah. Pobudo za tovrstni koncert je dala pedagoginja klavirja Rajka Puškaš-Pejič, kar je podprla glasbena šola Jesenice. Pri realizaciji so sodelovali Gledališče Tone Čufar Jesenice, Komunalno podjetje Kovinar Jesenice, Radio Triglav Jesenice in Železar z brezplačnimi uslugami pri odstopu dvorane, lepljenjem plakatov in objavljanju o organizaciji koncerta.

Program je izvedlo kar 20 učenek in učencev (samo štirje fantje): Miha Dolinar, Saša Dolar, Anja Berce, Katja Mulej (vsi učenci pripravnice), Saša Zohar, Nina Šubič, Katja Tratar, Vanja Miketič, Miha Sušnik (učenci 3.r.), Jana Varl (4.r.), Katja Tratnjek, Miha Jenstrle, Maruša Tratnjek, Sandra Deumic, Marius Rebek, Vanja Debelak (5.r.), Senta Štern, Neva Ravnik, Zala Korošec-Noč (6.r.) in Nataša Drolc (učenka 9. razreda). Predstavili so razne klavirske skladbe domačih (tri skladbe!) in petnajst tujih skladateljev za začetnike, najst zahtevne in skladbe, ki so od učencev zahtevale precejšnjo muzikalnost, obvladovanje klavirske tehnike, izrabo velikega dela klaviature in solidno pripravljenost.

Mlada pianistka Saša Zohar je odlično pričela koncert z znano božično pesmijo-skladbico Sveta noč. V nadalje-

vanju so nastopili najmlajši, ki so z živahnimi nastopi in kratkimi skladbicami prinašali veselje na oder in v dvorano. Čas njihovega dokazovanja ni daleč, no vseeno bo potrebno počakati vsaj dosegljivosti njihovih nog do klavirskih pedalov. Zaradi samega koncerta, ki je imel popolnoma jasen namen brez kakršnega tekmovalnega pomena in še vedno mladih učencev, ne moremo opisovati vseh uspešnih in manj uspešnih interpretacij nastopajočih. Splošna ocena naj bi bila, da so mladi pianisti prikazali lepe glasbene dosežke. Njihova mentorica Rajka Puškaš-Pejič je predstavila vrsto nadarjenih učencev. Ne glede na to, po kakšni poti (nadarjenost, pridnost, zavzetost) so mladi pianisti dosegli kar so prikazali, mladostno glasbeno dozorevanje, dobre dinamične odtenke, lepo fraziranje, tehnično obvladovanje skladb, sproščenost, potrebno afiniteto do klavirja, odlično spominsko zanesljivost... kar izhaja iz načina študija njihove mentorice, vsi zaslužijo tiste aplavze, ki so prihajali iz dvorane.

Vsaka podobna prireditev ima zanesljivo tudi svoje »junake«. To naj bi bili: Marius Rebek, ki je z odličnim igranjem Menueta od Padarevskega izrazil trikratno aplavz, Vanja Debelak, ki je zelo natančno podala Mozartovo Fantazijo d-mol, Senta Štern, ki je uspešno zaigrala skladbe Schumana: Dedek Mraz in Griegov Valček a-mol. Da je Chopin priljubljen in pedagoško pomemben pri učencih, posebno pa še pri pedagoginji Pejičevi, sta potrdili učenci šestega razreda Neva Ravnik in Zala Korošec-Noč. Obe sta na programu imeli Chopinove skladbe. Ravnikova Mazurko Es-dur in Zala Korošec-Noč Nokturno c-mol. Učenci in pedagogi zelo radi posegajo po skladbah tega poljskega velikana glasbe: Chopinove

poloneze, mazurke, valčki, preludiji, nokturna, barcarole, sonate, balade... so izziv, ki ponuja slehernemu dobremu učencu velike možnosti za prikaz in potrditev klavirskih sposobnosti. Prav v tem je uspela Nataša Drolc. Njena pianistična interpretacija Chopina je bila dobro obvladana, prepričljiva in zrela. Ker za opisovanje ostalih prvin njene igre nimamo dovolj prostora, dodajmo še to, da njen klavirski dosežek sloni tudi na odlični spominski sposobnosti, ker je zahtevno skladbo podala brez notnega zapisa.

S tem koncertom je Rajka Puškaš-Pejič podala obračun dosežkov učencev in njenega pedagoškega dela na glasbeni šoli Jesenice. To je obenem pomemben kulturni dohodek na Jesenicah in velik uspeh glasbene šole Jesenice, če je verjeti izjavam in željam, naj bi koncert postal tradicionalna prireditev glasbene šole ob božičnih praznikih. Da ne bi prezgodaj prišlo do nezahvalnih nespornostim moramo, poudariti, da samostojni koncert zmoro organizirati samo razred Rajke Puškaš-Pejič. Vsi ostali pedagogi imajo premalo učencev za samostojni nastop. Zato je na glasbeni šoli potrebno razmisliti, kako popestriti program takega koncerta z učenci drugih pedagogov. Interni nastopi na šoli so najboljše merilo in pokazatelj, da je tudi v drugih razredih nekaj zelo uspešnih učencev od »pripravnic« do starejših letnikov. To bi bilo tudi veliko priznanje ostalim učencem in pedagogom ter spodbuda za še uspešnejše delo na šoli.

Za prispevek od prodanih vstopnic, ki je bil namenjen jeseniški bolnišnici, se je zahvalil pomočnik direktorja bolnišnice Franc Cop. Najstarejša učenka Nataša Drolc pa se je v imenu učencev in staršev zahvalila pedagoginji Rajki Puškaš-Pejič za veliko prizadevanje pri pouku in organizaciji koncerta in ob izrečenih čestitkah za praznike izročila šopek in darilo vseh nastopajočih učencev njenega razreda.

Franjo Ropret

S predstave Kresniček

Dogodek, vreden razmisleka

Bil je mrzel decembrski večer. Od železniške postaje je po dolini pihal mrzel veter, ko je na avtobusno postajališče pred Trgom Toneta Čufarja prišla mlada mati, z otrokom v naročju. Otroci, star komaj leto dni, je v nekaj urah dobil hudo vročino in končno vročinski krč, tako da je izgubil zavest. Obupana mati ga je na hitro oblekla in stekla na avtobusno postajališče.

Ob pogledu na uro je ugotovila, da lokalnega avtobusa, ki bi ju odpeljal do bolnišnice, ne bo vsaj še dvajset minut. Stopila je na rob pločnika in z mahanjem skušala ustaviti mimo vozeče avtomobile. Kot je povedala, je peljalo mimo vsaj trideset vozil, pretežno kranjske registracije. V nekaterih avtomobilih so bile tudi ženske, voznice, torej tudi same matere. Toda, ustavil ni nihče.

Končno je pripeljal nekdo, ki je ustavil in vprašal: »Kam vas odpeljem?« Mlada mati mu je odgovorila: »V bolnišnico, prosim, toda hitro, otrok je že nekaj časa v nezavesti.« Omenjeni voznik je bil tovariš Edo Torkar z ženo, ki je pred bolnišnico tudi počakal in jo potem, ko je oddala otroka, odpeljal domov. V splošni zmedenosti je omenjena mati v avtu pozabila denarnico, katero ji je tovariš Torkar naslednji dan prinesel na dom. Edo Torkar in njegovi ženi se v imenu mlade mame zahvaljujem za pomoč in razumevanje. Ne morem pa mimo dejstva, da toliko voznikov pred njim ni razumelo stiske mlade matere, kar samo potrjuje dejstvo, kako brezsrčni in brezčutni

smo postali. Tudi, če bi bil otrok zdrav, bi verjetno ob takim času in mrazu ustavil vsak, ki ima vsaj trohico srca. Ta primer je bil samo še izpit več, kako smo pripravljeni pomagati človeku v stiski; na tem izpitu smo padli.

Kako bo, če pride do elementarne nesreče ali do vojne? Ali bo res vsak sebično reševal le svojo kožo, otroke in ostarele ljudi pa pustil v nemilosti? Kje smo, ljudje?!

Kaj bi ob tem dogodku rekli znani slovenski dobrotnik Ivan Kramberger, ki se iz dneva v dan razda za bolne in pomoči potrebne ljudi, čeprav bi sam lahko živel kot grof. Ko sem že omenil Krambergerja, naj zapišem še primer, ki potrjuje plitkost prenekega našega občana. V tistih dneh, ko je Ivan Kramberger po ves dan zmrzoval pred trgovskim centrom Union, sem stal v trgovini z zelenjavo. Vstopil je moški srednjih let in rekel prodajalcu, če mu da en grozd za Krambergerjevo opico. Prodajalec, mlad fant, mu je dal kar lep, dokaj velik grozd. Ženska, ki je stala v vrsti za menoj, pa je glasno komentirala: »Ta grozd je pa dovolj velik za obe opici.«

Vsi vemo, da je Kramberger ves zbrani denar v celoti namenil za nakup prepotrebne inkubatorja za jesenjsko bolnišnico. Mogoče bo prav vnuček omenjene gospe nekega dne ves neboljlen ležal v njem, kdo ve. Če ga bo šla obiskat, naj se spomni, da je za ta aparat precejšen denar darovala tudi "omenjena opica", kot je sama imenovala Ivana Krambergerja.

Janko Fon

Izidi športnih sindikalnih iger

Na zaključnem srečanju športnih referentov iz osnovnih sindikalnih organizacij za šport in rekreacijo v okviru športnih iger v letu 1989 so 22. decembra ocenili izide in organizacijo teh iger.

V letu 1989 se je v sedmih športnih panogah (zavoljo pomanjkanja snega so odpadli zimski športi) pomerilo skupaj 1554 članov sindikat, od teh 418 žensk. V kegljanju je nastopilo 355 tekmovalcev, od teh 110 žensk. Pri moških so osvojili prvo mesto člani sindikata iz Elana pri ženskah pa Iskre Otoče. V odbojki je nastopilo 144 žensk in prav toliko moških, najbolj pa je bila pri ženskah ekipa LIP Bled, pri moških pa Elan Begunje. V streljanju z zračno puško se je pomerilo 36 žensk in 125 moških. Največ točk so zbrale strelke iz Elana, pri moških pa strelci Verige. V malem nogometu je nastopilo kar 230 »žogobrcarjev«, najuspešnejši so bili člani sindikata Obrtnega združenja Radovljica. V plavanju je bila razmeroma skromna udeležba, saj je svoje sposobnosti v bazenu preizkusilo le 15 žensk in 51 moških. Najboljše čase so dosegle plavalke PTT Radovljica in plavalci Verige Lesce. Da je kegljanje ena najbolj priljubljenih

športnih panog med radovljiškimi sindikalisti, priča podatek, da je v tem tekmovanju nastopilo 92 žensk in 275 moških. Tekmovanje v namiznem tenisu se je udeležilo 21 žensk in 66 moških. Prvo mesto so osvojili pri ženskah tekmovalke Verige in tekmovalci Iskre Otoče.

Na srečanju sindikalnih športnih referentov so potrdili tudi program sindikalnih športnih iger za leto 1990. Načrtujejo, da bodo izvedli devet športnih panog. V februarju ali marcu naj bi organizirali tekmovanje v veslačstvu in smučarskih tehnik na Koblji in v Bohinjski Bistrici. V marcu bo v Radovljici na sporedu kegljanje, aprila bodo v Radovljici, Lescah, v Begunjah in v Lipnici tekmovanja v odbojki. V Mošnjah bodo v maju organizirali tekmovanje v streljanju z zračno puško. Na igriščih v Radovljici in okoliških krajih pa bodo tekme v malem nogometu. Avgusta se bodo na radovljiškem bazenu člani sindikata pomerili v plavanju. Oktobra je na programu kegljanje na Bledu in novembra namizni tenis v Mošnjah. Najuspešnejšim ekipam in posameznikom bodo podelili pokale, medalje in diplome.

Dežurni trgovini

V soboto, 13. januarja, bosta na Jesenicah od 8. do 18. ure odprti trgovini:
- Delikatesa, poslovalnica 7
Jesenice, Titova 7 in
- Delikatesa, Kašta 4 Jesenice, Tavčarjeva 6.

Dežurna lekarna

V januarju je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Jesenicah.

Kaj homo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

12. januarja, amer. barv. komedija KDO JE POTUNKAL ROGERJA ZAJCA ob 18. in 20. uri.
13. januarja, amer. barv. komedija KDO JE POTUNKAL ROGERJA ZAJCA ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri PLAVI ANGEL, am. trda erotika, mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma.
14. januarja, amer. komedija KDO JE POTUNKAL ROGERJA ZAJCA ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri PLAVI ANGEL, amer. trda erotika, mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma.

15. januarja, ob 18. in 20. uri OKRUTNA DŽUNGLA, amer. akcij.

16. januarja, ni kino predstav.
17. januarja, ob 18. in 20. uri ŠOGUNOVA SENCA, japon. karate film - premiera.
18. januarja, ob 18. in 20. uri ŠOGUNOVA SENCA, japon. karate film.

KRANJSKA GORA

12. januarja, ob 18. uri OKRUTNA DŽUNGLA, amer. akcij. film. Ob 20. uri NOČNO ŽIVLJENJE, amer. trda erotika, mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma.

DOVJE

14. januarja, ob 19. uri MAŠKARADA, amer. barv. krim. film.

radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slinost: Jesenice
96,7 Mhz — slinost: Bohinj
96,8 Mhz — slinost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slinost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Program radia Triglav v času od 12. do 18. januarja

Petek, 12. januar:

14.00 - Pričetek programa, 14.10 - pregled dogodkov in povabila, 14.30 Domače novice, 15.00 - Rekli so, 16.30 - Dogodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 - Obvestila, 16.30 - Domače novice, 17.00 - Tema dneva, 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP, 18.40 - Povabljeni ste, 18.59 - Zaključek programa.

Sobota, 13. januar:

14.00 - Pričetek programa, 14.10 - Sobotna povabila - vmes ob 14.30 Domače novice, 15.30 - Dogodki in odmevi - prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 - Obvestila, 16.30 - Domače novice, 16.45 - Moja je lepša kot tvoja - zabavnoglasbena oddaja, 17.45 - Obvestila, 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP, 18.59 - Zaključek programa.

Nedelja, 14. januar:

10.00 - Koledar pomembnejših dogodkov iz preteklosti, 11.30 - Obvestila, 12.00 - Nedeljsko popoldne, čestitke poslušalcev in EP.

Ponedeljek, 15. januar:

14.00 - Pričetek programa, 14.10 - Pregled dogodkov in povabila, 14.30 - Domače novice, 15.00 - Rekli so, 16.30 - Dogodki in odmevi, prenos skupnega programa slovenskih radijskih postaj, 16.00 - Obvestila, 16.30 - Domače novice, 17.00 - Tema dneva, 18.00 - Čestitke poslušalcev in EP, 18.59 - Zaključek programa.

Kresniček

V nedeljo, 14. januarja, bodo ob 10. uri v Gledališču Tone Čufar na Jesenicah ponovili mladinsko spevoigr Radovana Gobca KRESNIČEK.

V tej pravljici se bodo predstavile učenke osnovnih šol Tone Čufar, Prežihov Voranc in Koroška Bela. Vseh šestnajst deklet je mladi naraščaj Gledališča Tone Čufar.

Predstava je za izven in ni matinejska prireditev. Matineja bo na sporedu v nedeljo, 21. januarja, ob 10. uri.

Gledališče Tone Čufar

Po uspeli premieri v decembru uprizarjajo v jeseniškem gledališču v teh dneh politično kriminalno HALDOL DEPO, v kateri nastopajo igralci iz Jesenic, Kranja in Radovljice.

Naslednji dve predstavi bosta v

petek, 12. januarja in v soboto, 13. januarja, obakrat ob 19.30.

Predstavi sta v abonmanskem programu, vendar so vstopnice na voljo tudi za druge obiskovalce in že v predprodaji.

Direktor:
Miran Kenda

Prizor iz HALDOL DEPO

Društvo upokojencev Javornik - Koroška Bela

obvešča vse svoje člane in članice, da so delovne ure društva vsak torek od 9. do 12. ure in petek od 15. do 18. ure.

Članarina za leto 1990 je 10 din, vzajemna samopomoč je 30 din. Več o vsem pa ob prihodu v društvo.

Prosimo, da se čimprej oglašite v našem društvu in poravnate članarino, posebej pa prosimo tiste člane in članice, ki plačujejo vzajemno samopomoč, da to poravnajo do konca meseca marca.

Upamo in pričakujemo vaše sodelovanje. Le s skupnim delom bomo prebrodili težave, ki tarejo tudi življenje in delo v društvi upokojencev.

V nedeljo, 14. januarja, bo nedeljski ples s pričetkom ob 16. uri.

Javornik - Koroška Bela

Sestanek članov Društva upokojencev Jesenice

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane in članice na članski sestanek, ki bo v soboto, 20. januarja, ob 16. uri v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom št. 13.

Na sestanku bomo obravnavali plačevanje članarine in vzajemne samopomoči za leto 1990, program izletov v februarju in marcu ter program zdravstvenih poljudnoznanstvenih predavanj.

Ker bo obravnavala zelo zanimiva, vabimo članice in člane društva, da se udeležijo sestanka v čimvečjem številu.

Društvo upokojencev Jesenice obvešča svoje člane in upokojence, ki se želijo včlaniti v društvo, da so za leto 1990 naslednji prispevki: vpisnina-članska izkaznica (knjižica) - 0,50 din, letna članarina za leto 1990 - 10,00 din, vzajemna samopomoč za člana in druž. člana - 30,00 din.

Posmrtni znesek za leto 1990 se bo izplačeval v višini 800 dinarjev.

Obenem obveščamo upokojence Blejske Dobrave, Lipc in Kočne, da je njihov poverjenik Anton Rekelj z Blejske Dobrave št. 24. Poverjenica za Hrušico je Slavka Gasar, Hrušica št. 60 in za Prihode, Planino pod Golico je poverjenica Angela Branc, Planina pod Golico št. 2. Poverjeniki bodo pričeli pobirati članarino in vzajemno samopomoč po 15. januarju. Zato pripravite članske izkaznice in denar. Članarino boste lahko plačali tudi v pisarni društva, Pod gozdom št. 13, vsak torek in petek od 15. do 18. ure.

V društveni pisarni bo mogoče dobiti tudi naročilnice za časopis Vzajemnost, ki izhaja mesečno in je za upokojence zanimiv, ker v njem lahko preberete vse novosti s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter potrebne napotke in pojasnila.

Zahvale

Ob boleči izgube drage žene, mame, babice, sestre in tete

ANTONIJE TRČEK

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za darovano cvetje in izrečeno sožalje ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujem se dr. Mulnerjevi, zdravniku in bolniškemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za njihov trud in lajšanje bolečin. Iskrena hvala sosedom za denarno pomoč in sosedu Jakeljnovi za vse usluge. Zahvaljujem se župniku za lepo opravljen obred.

Vsem še enkrat lepa hvala!

Vsi njeni.

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

JAKOBA BRANDSTETERJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujem pevcem, govornikom in vsem darovalcem cvetja.

Vsi njegovi

21. decembra 1989 smo pokopali brata in strica

BENA LANGUSA

upokojenca Železarne Jesenice z Brega 110.

Zahvaljujem se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosačanom Brega za podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala.

Vsi njegovi

Ob izgubi naše drage

ANGELE BURLAČENKO

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste kakorkoli počastili njen spomin. Posebno se zahvaljujem osebju Doma dr. Franceta Berglja za skrb in nego v času njene bolezni. Hvala gospodu župniku za pogrebni obred.

Stane in Marjan z družino

Ob izgubi dragega moža, očeta, brata in dedka

JANEZA GREGORIJA

se zahvaljujem dr. Grošlju za zdravljenje, sosedom za pomoč, vaščanom in sodelavcem za denarno pomoč, sodelavcem Energetike za izrečeno sožalje, župniku za obred, pevcem za zapete žalostinke ter vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti kot tudi za podarjeno cvetje.

Žena Pavla z družino in ostalim sorodstvom

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice

TONČKE URBAS

se najlepše zahvaljujem za izrečeno sožalje vsem darovalcem cvetja in vsem ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Sindikalni organizaciji Jeklovleka se najlepše zahvaljujem za vabilo na občni zbor in darilo ob upokojitvi. Obenem pa želim vsem nekdajnim sodelavkam in sodelavcem srečno 1990.

Antoniya Pintar

Čutim dolžnost, da se najtopleje zahvalim dr. Grošlju za hitro pomoč pri moji bolezni in humani zdravniški obiski na domu.

Zahvaljujem se patronažni službi Zdravstvenega doma in še posebej sestri Milenkizi za vso njeno prizadevnost. Moja topla zahvala velja tudi neznanim osebi, ki je prislunila mojemu trpljenju v prečutih nočeh in posredovala to pomoč.

Vsem dobrim ljudem želim veliko sreče, zdravja in moči v novem desetletju. Franciška Noč Titova 85, Jesenice

Sodelavcem izmene prog 2 v Valjarni debele pločevine se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in jim želim sreče v letu 1990.

Jože Plemelj

Sindikalnemu odboru Valjarne debele pločevine se zahvaljujem za denarno pomoč v letu 1989. Vsemu kolektivu VDP želim veliko delovnih uspehov v letu 1990.

Jože Plemelj

Zahvaljujem se vsem, ki so nama izkazali pozornost ob najinem življenjskem jubileju. Vsem želim v predvidenem obdobju zdravljenja ter sreče in uspehov v novem letu.

Vera in Tone Dolenc

Sindikalni organizaciji Strojnih delavnic Železarne se lepó zahvaljujem za denarno pomoč ob moji bolezni.

Silvester Jug

Sindikatu obrata Valjarne blumning štel se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja. Ljudmila Razinger

Velik mednarodni uspeh kegljačev na ledu

V Italiji so od 5. do 7. januarja priredili mednarodni turnir v kegljanju na ledu. Turnirja so se udeležili tekmovalci iz Avstrije, Nemčije, Italije in Jugoslavije. Od naših so povabili ekipo Vatrostalne v sestavi: Rudi Šapek st., Roman Leban, Valentin Jekler in Rudi Šapek ml. Tekmovalo je 19 ekip. Zmagovalci so bili kegljači iz avstrijskega kluba Sieser z 32 točkami, ekipa Vatrostalne je zasedla 9. mesto z 20 točkami. K tekmovalstvu se je nasled-

nji dan priključila še Švica. V bližanju in zbijanju kegljev je med 77 tekmovalcev zasedel 1. mesto Rudi Šapek st., 8. mesto pa Valentin Jekler s 124 točkami. Ekipa Vatrostalne je zasedla prvo mesto tudi v mostvenem zbijanju.

V metih na daljavo od 50 do 500 m je od 56 tekmovalcev presenetil Rudi Šapek ml., saj je na 50, 150, 200, 250 in 300 m

zasedel 6. mesto, na 100 m 5. mesto, na 400 m pa je bil odlični drugi. Roman Leban je zasedel 26. mesto na 50, 100, 150 m in 25. mesto na 200, 250 in 300 m, Rudi Šapek st. na 50 m 37. mesto, na 100 m 38. mesto, na 150, 200, 250 m 38. mesto in na 300 m 34. mesto. Roman Jekler na 50 m 44. mesto, na vseh ostalih daljavah pa 45. mesto. M. K.

Rudi Šapek st., Rudi Šapek ml., Roman Leban in Valentin Jekler (foto: Mira Kolenik)

Priprave za olimpijske igre treh dežel

Zamisel o organizaciji zimskih olimpijskih iger na območju Koroške, Furlanije-Juljske krajine in Slovenije oziroma mest Beljaka, Trbiža in Jesenic dobiva vse trdnjše temelje. Pred novim letom je bila v železarskem mestu konstituantna seja organizacijskega komiteja Slovenije za pripravo kandidature za organizacijo olimpijskih iger leta 1998. Komite vodi član izvršnega sveta SR Slovenije Janez Zajc, podpredsednik je predsednik skupščine občine Jesenice Jakob Medja, sekretar pa Vlado Bobovnik z republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Skupaj komite šteje 22 članov.

Na tiskovni konferenci je predsednik Janez Zajc poudaril, da so odgovorne naloge zastavili tako kot da olimpiada zagotovo bo. To pa bo pomenilo veliko vzpodbudo za razvoj na vseh področjih na Gorenjskem, v Sloveniji in Jugoslaviji. Osnovna naloga je nadaljevati s prizadevanji za spremembo statuta mednarodnega olimpijskega komiteja, ki sedaj ne omogoča izvedbo iger z več organizatorji v različnih deželah. V organizacijskem komiteju so precejšnji optimisti, tudi na Koroškem in v Furlaniji-Juljski krajini so pobudo že podprli. Po nekaterih informacijah so tej spremembi naklonjeni tudi v mednarodnem olimpijskem komiteju oziroma njihov predsednik.

Na tiskovni konferenci so člani organizacijskega komiteja med drugim poudarili, da pri vseh pripravah za kandidacijo dobro sodelujejo z obema sosednjima deželama. Poudarili so tudi, da bo organizacijski komite širše predstavil svoj program. Roko ponuja vsem zainteresiranim v občinah, krajevnih skupnostih in širše za sodelovanje pri izvedbi zimskih olimpijskih iger leta 1998, seveda če bo za to leto sprejeta kandidatura.

J.R.

Smučarski skoki

Sezona v znamenju Francija Petka

V nedeljo, 7. januarja, je bila v Planici na 90-metrski skakalnici letošnja tretja tekma pokala Cocte v kategoriji starejših mladincev. Zmagal je Zirovničan Petek s prednostjo 30,7 točke pred Andražem Kopcem iz Zirov. Ostali Zirovničani so bili, kot že vso sezono, precej skromnejši: Gasperin je bil 18., Kaltenekar 20., Torok 37. in Legat 38.

Petkovih dosežkov na novoletni Inter-sport turneji verjetno ni treba naštevati, saj so bili ljubiteljem smučarskih skokov znani iz TV prenosov in dnevnega časopisa. Točka v svetovnem pokalu in končno 22. mesto sta resnično dosežka, vredna vse pozornosti glede na to, da je Franci še mladinec in je ob vsem še plačeval davek za neizkušenost in zaradi neznanega imena zapostavljenost s strani sodnikov.

Ob letošnjih precej klavnih rezultatih naše članske reprezentance, ki jo delno

rešujeta veterana Ulaga in Tepeš, je dolejš Petek svetla točka našega skakalnega sporta, če že ne prva senzacija. Manj odmevni od novoletne turneje so letošnji rezultati iz obeh planiških skakalnic. V petih dosedanjih tekmah je vedno zmagal Petek, osvojil naslov republiškega članskega prvaka, od tega dvakrat dobesedno deklasiral kompletno reprezentanco, saj je zmagoval z razliko tudi dvajset ali trideset točk.

Frenka, kakor Petka kličejo njegovi prijatelji, letos čaka še precej nastopov, tako v OPA - srednjeevropskem mladinskem pokalu, na evropskem pokalu, zdaj pa je vodstvo reprezentance odločeno, da mu omogoči še čimveč nastopov v svetovnem pokalu. Največ seveda vsi pričakujejo od njega na svetovnem mladinskem prvenstvu v začetku prihodnjega meseca. m.g.

Tečaj alpskega smučanja za otroke in odrasle

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne bo tudi letos organizirala tečaj alpskega smučanja za delavce Železarne in njihove otroke od 6. leta dalje, če bodo ugodni snežni pogoji.

Tečaj bo organiziran pod strokovnim vodstvom vaditeljev in učiteljev smučanja v času zimskih počitnic od 29. januarja do 2. februarja na smučiščih Zatrnika.

Odhod avtobusa bo vsak dan ob 8. uri izpred Čufarja, vračanje pa je predvideno okoli 15.30.

Cena petdnevnega tečaja znaša za:

— otroke do 15. leta starosti 400,00 din

— odrasle 500,00 din

V ceno tečaja je vračunano strokovno vodstvo, avtobusni prevoz, dnevna vozovnica za žičnico in enolončnica.

Če se boste odločili za tečaj, potem izpolnite PRIJAVNICO in jo skupaj z ustreznim vplačilom oddajte na sindikatu Železarne do 25. januarja.

PRIJAVNICA

Priimek in ime _____, obrat, sektor _____
(enega od staršev)

naslov stanovanja _____

PRIJAVLJAM

sebe, hčerko, sina _____, starost _____ let

v: 1. začetni tečaj
2. nadaljevalni tečaj

Vstopna postaja na avtobus: _____

Podpis staršev

(Ustrezno obkroži oz. podčrtaj)

Objava

Planinsko društvo Jesenice objavlja prosta dela in naloge za čas sezone v naslednjih planinskih postojankah:

1. Tičarjev dom na Vršču: ena sobarica, dve servirki, en točaj, en kletar-vzdrževalec, en glavni kuhar, en pomožni kuhar, en pomožni delavec v kuhinji in dva prodajalca spominkov v kioskih

2. Koča pri izviru Soče v Trenti: oskrbnik, kuharica in prodajalec spominkov

3. Koča na Golici: oskrbnik in kuharica

4. Zavetišče pod Špičko: dva delavca.

Od kandidatov pričakujemo, da bodo delo opravljali v skladu z dobrimi planinskimi običaji, vsaj delno znanje nemškega, italijanskega ali angleškega jezika ter usposobljenost za delo, ki ga name-ravajo opravljati.

Pisne prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Planinsko društvo Jesenice, Cesta železarjev 1, Jesenice, kjer lahko dobite tudi vse informacije (tel. 31-291).

Objava velja do zasedbe delovnih mest.

Namizni tenis

Dva tesna poraza članov v prvi ligi SRS

Ob zaključku prvega dela I.A lige SRS je članska ekipa Jesenic gostovala še v Novem mestu in Hrastniku. Obakrat je tesno zgubila, čeprav bi z malo sreče lahko tudi dobila vsaj eno srečanje, saj so bile posamezne igre precej izenačene. Za Jesenice je bil v obeh srečanjih po dvakrat uspešen Podbregar, Ferbežar je zmagal v Novem mestu dvakrat, v Hrastniku pa enkrat. Pem pa je v Hrastniku prispeval eno zmago.

Po prvem delu lige je članska ekipa Jesenic še vedno na zadnjem mestu lestvice, kar pa bo v drugem delu verjetno popravila.

V I.B ligi SRS je ekipa Murove gostila na Jesenicah ekipo Primexa iz Vrtojbe. Gostje so bili boljši in so zmagali s 7:2. Po eno zmago za Jesenice sta prispevala Vadjunec in Tomaž Buh, Oblaku pa to ni uspelo.

Ob zaključku prvega dela I.B lige je ekipa Murove na zadnjem mestu.

Ženska ekipa Jesenic je v prvem delu I.A lige SRS pristala na četrtem mestu.

Pionirji so imeli v Škofji Loki regijski selekcijski turnir. Jeseniške pionirke so osvojile naslednja mesta: v prvi jakostni skupini je zmagala Saša Lavtižar pred Mašo Sladič in Jano Cenček, v drugi skupini pa je zmagala Monika Geršak. Tudi oba jeseniška pionirja sta se dobro odrezala. V prvi jakostni skupini je bil Tomaž Morić tretji, v drugi skupini pa Dejan Kocijancić drugi.

Šah

Nagradni novoletni turnir

Vsakoletni nagradni novoletni šahovski turnir je bil letos kasneje kot ponavadi. Izkusnje iz preteklih let so pokazale, da je udeležba boljša, če tekmovalci ne takoj po napornem novoletnem praznovanju. Tako se je na prvo nedeljo v novem letu 1990 v Šahovskem domu na Jesenicah zbralo 25 šahistov, ki so se borili za sedem nagrad iz nagradnega sklada. Odigrali so devet kol po švicarskem sistemu, igralni čas pa je bil 15 minut na igralca za partijo.

Največ uspeha je imel gost iz Trbiča Srečo Mrvar, ki trenutno živi in dela na Jesenicah. Dobil je vseh devet iger in si prislužil prvo nagrado. Drugo mesto je s sedmimi točkami zasedel jeseniški prvak Franci Rodman. Prijetno je presenetil Tone Krničar, ki je bil s pol točke manj tretji. Nadaljnji vrstni red: 4.—5. Ravnik in Vuković 6 točk, 6.—7. Lužnik in Pazlar 5,5, 8.—10. Begič, Konobelj in Karakaš po 5 točk, 11.—15. Lojzka Pongrac, Ivelja, Konič, Kokošar, Nasic po 4,5 točke, itd.

Hitropotezni turnir za januar

Na petem turnirju Prvenstva Jesenic v hitropoteznem šahu pa se je zbralo 24 šahistov. Zmagal je Primož Kosmač s precejšnjo prednostjo pred skupino zasledovalcev, ki sta jo ves čas vodila Ravnik in Ivelja: Vrstni red: 1. Kosmač 20 točk, 2. Ravnik 17, 3. Ivelja 16,5, 4.—5. Soklič in Čamžič 16, 6. Ključanin 15,5, 7.—8. Lužnik in Cvetkov 14,5, 9.—10. Pervis in Krničar 14, 11. Konič 13,5, 12. Karakaš 12,5, 13. Pazlar 12, 14. Jenko 11,5, 15. Dimitrijevič 10,5, itd.

V skupnem točkovanju se je po polo-

Salonit : Jesenice 65:81

V 8. kolu območne slovenske košarske lige je članska jeseniška ekipa gostovala v Anhovem pri ekipi Salonita.

Košarka

Začetek tekme je bil izredno izenačen in ekipi sta se menjavali v vodstvu, nobe na ni imela več kot dve točki prednosti. Nato Jeseničani dve minuti niso prešli koša in so povedli z desetimi točkami prednosti. Vendar pa so se domači potem zbrali in izenačili. Ob koncu prvega polčasa pa je bil izid 38:36 za Jesenice.

V drugem polčasu so Jeseničani zaigrali bolj povezano, predvsem pa bolj borbeno in so si s tako igro počasi nabirali prednost in na sredini drugega polčasa vodili že z dvajsetimi točkami prednosti. Ob koncu tekme pa jim je zaradi velike prednosti popustila koncentracija in domačim je uspelo nekoliko ublažiti poraz.

Igrali so: Bešič 4, Peternel 8, Samar 21, Softič 8, Vauhnik 4, Kačarevič, Henič 22, Košir 13, Valentar in Domevšek.

Jesenice : Kočevje 101:63

V 9. kolu območne slovenske košarske lige so Jeseničani igrali doma z ekipo Kočevja. Domači so začeli izredno nervozno in neborbeno. Tako so omogočili gostom, da so razvili svoj način igre. V zaključku prvega polčasa pa so se Jeseničani le zbrali in dosegli osem točk ter dobili prvi polčas s 40:37.

Drugi polčas so za razliko od prvega polčasa začeli izredno dobro. Z izredno obrambo so si pridobili veliko žog. Osvojeni žogi pa je potem sledil še uspešno izveden protinapad. Tako je naraščala prednost iz minute v minuto. Tak tempo so domači zadržali do konca tekme in za-služeno zmagali.

Igrali so: Bešič 8, Kačarevič, Pesjak 2, Softič 11, Peternel 6, Samar 28, Vauhnik 33, Kristan, Henič 14, Košir 8, Valentar in Domevšek.

Zubo

Občinski prvak - Osnovna šola Prežihov Voranc

S četrtem turnirjem, ki je bil v soboto, 23. decembra se je končalo občinsko prvenstvo v košarki za starejše pionirke. Tekmovalje je organiziral košarkarski

klub Jesenice pod okriljem ZTKO Jesenice.

Sodelovale so naslednje osnovne šole: OŠ 16. december iz Mojstrane, OŠ Tone Čufar iz Jesenic, OŠ Prežihov Voranc iz Jesenic in OŠ Karavanskih kurirjev s Koroške Bele.

Brez izgubljene tekme so prvo mesto osvojile igralke osnovne šole Prežihov Voranc.

Vse drugače pa je potekal boj za drugo in tretje mesto. V najslabšem položaju se je nahajala OŠ iz Mojstrane, ki je kljub dvema zmagama imela v medsebojnih srečanjih najslabšo koš razliko. Vendar pa je bila tekma, ki je odločala o drugem mestu odigrana med OŠ Tone Čufar in OŠ s Koroške Bele. Ta tekma je bila tudi zadnja v tem tekmovalstvu. Če bi OŠ s Koroške Bele zmagala za več kakor sedem točk, bi osvojila drugo mesto, ob zmagi manjši od sedem točk tretje mesto, ob porazu pa bi pristala na četrtem mestu. Ob takšnem razpletu na prejšnjih turnirjih smo pričakovali zagrižen boj za zmago. To se je tudi zgodilo. Igralke s Koroške Bele so v prvem polčasu zaigrale na vso moč in popolnoma zasenčile nasprotnice. Vendar se je v drugem delu zgodil preobrat. Na igrišču se je pričela odvijati prava drama. Igralke OŠ Tone Čufar so zaigrale kakor prerojene in ob hudem tempu strle odpor nasprotnice ter uspele zmagati. Razplet na tej tekmi pa bi bil lahko precej drugačen. Namreč bolezen je zredčila ekipo OŠ s Koroške Bele. Med obojelim sta bili tudi dve ključni igralki.

Končni vrstni red je sledeč: 1. OŠ Prežihov Voranc (12 točk), 2. OŠ Tone Čufar (9), 3. OŠ 16. december (8) in 4. OŠ Karavanskih kurirjev (7).

Za OŠ Prežihov Voranc so igrale: Gričar, Sokolova, Pribak, Jovanovič, Rakovič, Razboršek, Stanič, Jekič, Zrnič N., Matarugič, Zrnič M., Karadžić.

Za OŠ Tone Čufar so igrale: Kero, Karlin, Iliev, Boldin, Jocič, Kičin, Gasperin, Uršič, Jelečević, Sečkanović, Avdič, Rozman.

Za OŠ 16. december so igrale: Mrak, Kovač, Pavlič, Cerkovnik, Brojan, Solar, Klukovič, Ozebek, Kunšič, Dolžan, Stegnar.

Za OŠ Karavanskih kurirjev so igrale: Ličof, Dizdarevič, Svetina S., Vengar, Svetina K., Kocjan, Tomazin, Hudrič, Sečič, Pukšič.

B.G.

Jeseniški pionirji na prvenstvu SRS

Na letošnje prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke v igrah posamezno in v dvojicah, ki je bilo preteklo soboto v Ljubljani, se je uvrstilo iz gorenjske regije pet pionirjev in pionirk. Med temi so bili z Jesenic tri pionirke in en pionir. Skupno pa je na prvenstvu nastopilo 48 pionirjev in 32 pionirk iz vseh štirih regij.